

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. C.23.0302.N

1. **VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)**, met zetel te 1210 Sint-Joost-ten-Node, Koning Albert II-laan 7, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0886.689.767,
2. **FLUVIUS LIMBURG**, opdrachthoudende vereniging, met zetel te 3500 Hasselt, Trichterheideweg 8, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0207.165.769,
3. **FLUVIUS SYSTEM OPERATOR cv**, met zetel te 9090 Melle, Brusselsesteenweg 199, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0477.445.084,

eiseressen,

vertegenwoordigd door mr. Beatrix Vanlerberghe, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, waar de eiseressen woonplaats kiezen,

tegen

1. **BRUNO INVEST bv**, met zetel te 3740 Bilzen, Kruisbosstraat 16 bus 21, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0836.401.702,

eerste verweerster,

vertegenwoordigd door mr. Bruno Maes, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1170 Brussel, Terhulpensesteenweg 177 bus 7, waar de eerste verweerster woonplaats kiest,

2. **GROUP A nv**, met zetel te 3500 Hasselt, Luikersteenweg 254, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0417.514.724,

tweede verweerster,

3. **ONAFHANKELIJK CONTROLE BUREEL vzw (O.C.B.)**, met zetel te 2550 Kontich, Koningin Astridlaan 60, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0404.312.034,

derde verweerster,

vertegenwoordigd door mr. Paul Wouters, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 3000 Leuven, Koning Leopold I-straat 3, waar de derde verweerster woonplaats kiest.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 17 april 2023.

Advocaat-generaal met opdracht Frederic Vroman heeft op 10 juni 2024 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Sectievoorzitter Geert Jocqué heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal met opdracht Frederic Vroman heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDELEN

De eiseressen voeren in hun verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, drie middelen aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF***Beoordeling****Eerste middel**Eerste onderdeel**Ontvankelijkheid*

1. De eerste en derde verweerster voeren vier gronden van niet-ontvankelijkheid aan:

- het onderdeel ontbeert de door artikel 1080 Gerechtelijk Wetboek vereiste nauwkeurigheid omdat het met de schending van de artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het koninklijk besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de elektrische installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard, schending aanvoert van bepalingen die niet bestaan, dan wel andere bepalingen omvatten dan diegene die de eiseressen hieraan toeschrijven;
- het onderdeel is enkel gericht tegen de beslissing dat het AREI-keuringsverslag van 22 juni 2011 correct, volledig en waarheidsgetrouw is, terwijl de beslissing waarbij de vordering van de eerste verweerster gegrond wordt verklaard, ook steunt op de niet succesvol bekritiseerde redenen waarbij de appelrechters tot het bestaan van een onzorgvuldigheid of fout in hoofde van de eiseressen besluiten;
- het onderdeel voert geen miskenning aan van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel, terwijl de appelrechters hun oordeel impliciet maar zeker op die rechtsbeginselen steunen;
- de bestreden beslissing blijft op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel als in de plaats gestelde redenen naar recht verantwoord.

2. De eiseressen voeren de schending aan van artikel 1 van het koninklijk besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de elektrische

installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard, “zoals van kracht voor de wijziging ervan bij koninklijk besluit van 25 april 2013”, en van de artikelen 3, 270, 273 en 275 van datzelfde koninklijk besluit, “allen zoals van kracht voor de opheffing ervan bij koninklijk besluit van 8 september 2019”, geven in het onderdeel ook de artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het Algemeen Reglement van 10 maart 1981 op de elektrische installaties weer en zeggen in welk opzicht deze wetsbepalingen zijn geschonden.

Derhalve is aan het voorschrift van artikel 1080 Gerechtelijk Wetboek voldaan.

De eerste grond van niet-ontvankelijkheid moet worden verworpen.

3. De appelrechters stellen vast en oordelen dat:

- het AREI-keuringsverslag van 22 juni 2011 de vereiste vaststellingen, elementen en vermeldingen bevat zodat er sprake is van een volledige, geldige en waarheidsgetrouwe AREI-keuring;
- de eiseressen voorhouden dat uit de lezing van het kwestieuze keuringsverslag blijkt dat het DC-gedeelte niet gecontroleerd werd, waardoor het verslag niet volledig was waardoor de eerste verweerster geen recht had op tussenkomst van de minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat (versie van de eerste eiseres) of geen recht op enige minimumsteun (versie van de tweede en derde eiseres);
- de volledige installatie geplaatst was;
- het niet vereist is dat de installatie ook volledig moest zijn aangesloten, in werking moest zijn of kunnen worden genomen;
- op het ogenblik van de keuring het noodzakelijk doch voldoende was dat de volledige installatie geplaatst was en op een veilige manier in werking kon worden gesteld doch niet dat deze installatie alsdan volledig aangesloten of werkzaam moest zijn geweest;
- evenmin blijkt dat een controle van het DC-gedeelte vereist was opdat er sprake zou zijn van een geldig AREI-attest;
- het volstaat dat zowel het vermogen van de omvormers als dat van de zonnepanelen zelf worden vermeld in het AREI-keuringsverslag;

- het DC-gedeelte nog diende te worden gecontroleerd dan wel gekeurd en dus niet vervat zat in de AREI-keuring;
- de eerste eiseres niet te volgen is waar zij voorhoudt dat ingevolge duidelijke bewoordingen uit de Mededeling 2009-4 zou blijken dat *“op het ogenblik van de AREI-keuring (waarvan de datum determinerend zal zijn met het oog op het vaststellen van de datum van indienstneming) de volledige zonnepanelen (met inbegrip van zowel het AC- als DC-gedeelte, hierbij inbegrepen de omvormers en zonnepanelen) geïnstalleerd en aangesloten dienen te zijn”*;
- uit geen enkele bepaling blijkt dat de zonnepanelen op zich dienden te worden gekeurd/gecontroleerd in het kader van de AREI-keuring;
- een fout, fraude of bedrog in hoofde van de eerste verweerster omtrent de problematiek van de foutieve metingen, ontdekt in 2019, niet kan worden aangenomen en de vaststellingen in dat raam hoe dan ook geen invloed hebben op het feit dat het initiële keuringsverslag op het ogenblik van de opmaak correct, volledig en waarheidsgetrouw was;
- het op 22 juni 2011 door de derde verweerster opgestelde keuringsverslag in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels en voorschriften van de eerste eiseres en aldus correct, volledig en waarheidsgetrouw was, waardoor de datum van ingebruikname bepaald kan worden op 29 juni 2011 en de eerste verweerster derhalve gerechtigd is op een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat vanaf 29 juni 2011;
- de eerste eiseres als autonome dienst met rechtspersoonlijkheid onder toezicht van het Vlaams Parlement naar aanleiding van de aanvraag van de eerste verweerster heeft beslist tot goedkeuring, zijnde dat zij de datum van ingebruikname van de kwestieuze PV-installatie bepaald heeft op 29 juni 2011 en dat zij groenestroomcertificaten heeft toegekend;
- de tweede en derde eiseres als gevolg hiervan als netbeheerder een minimumsteun van 330 euro per certificaat hebben toegekend;
- de eerste eiseres de beslissing waarbij de datum van ingebruikname werd bepaald op 29 juni 2011 heeft opgeheven omdat ze in juni 2013, na onderzoek, oordeelde dat de kwestieuze PV-installatie niet 29 juni 2011 als datum van

ingebruikname had maar wel 1 juli 2011, zodat de installatie niet voldeed aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat maar wel van 240 euro;

- de oorspronkelijke beslissing van de eerste eiseres om de datum van ingebruikname te bepalen op 29 juni 2011, waardoor de eerste verweerster vanwege de eerste eiseres toekenning verkreeg tot het verkrijgen van groenestroomcertificaten en waardoor zij vanwege de tweede en derde eiseres een minimumsteun van 330 euro kreeg toegekend, een administratieve rechtshandeling betreft die in hoofde van de eerste verweerster rechten heeft doen ontstaan op de datum van ingebruikname per 29 juni 2011 met daaraan gekoppeld een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat gedurende 20 jaar vanaf die datum van ingebruikname;
- er in hoofde van de eerste eiseres geen sprake is van een schorsing van de rechtshandeling maar wel van een opheffing;
- hieraan geen afbreuk wordt gedaan doordat de eerste eiseres op 21 november 2013 aan de eerste verweerster liet weten dat de datum van indienstneming ‘*provisoir*’ in de certificatendatabank werd aangepast, noch doordat de eerste eiseres verwijst naar artikel 6.1.6 van het Energiebesluit, noch doordat de eiseressen verwijzen naar de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit van 17 juli 1991 en naar de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor begrotingen;
- met betrekking tot het door de eerste eiseres in ondergeschikte orde gevoerde verweer alsdat de opheffing van de eerst genomen administratieve rechtshandeling regelmatig zou zijn, het hof van beroep verwijst naar het oordeel dat op het ogenblik van de door de eerste verweerster ingediende aanvraag tot het verkrijgen van groenestroomcertificaten haar PV-installatie voldeed aan de alsdan geldende voorwaarden;
- de oorspronkelijk genomen beslissing van de eerste eiseres tot bepaling van de datum van ingebruikname van de installatie per 29 juni 2011 en de toekenning van de ermee samenhangende groenestroomcertificaten derhalve regelmatig was en de beslissing tot bepaling van de datum van ingebruikname per 1 juli 2011 onregelmatig;

- in hoofde van de eerste eiseres een fout bewezen is, aangezien zij ten onrechte de datum van ingebruikname wijzigde van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011 met als gevolg dat de aan de eerste verweerster toekomende minimumsteun herleid werd van 330 naar 240 euro per groenestroomcertificaat, terwijl van een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid mag worden verwacht dat zij onderzoekt of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden “*zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen*”;
- in hoofde van de tweede en derde eiseres eveneens een fout kan worden aangenomen in het kader van hun toekennings- en uitbetalingsplicht, daar een normaal en zorgvuldige netbeheerder de verplichting had het AREI-keuringsverslag na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en de datum van ingebruikname, aangezien deze elementen van cruciaal belang zijn in het kader van de door hen toe te kennen minimumsteun, des te meer nu uit een eenvoudige lezing van het keuringsverslag zelf blijkt dat de keuring van het DC-gedeelte niet was gebeurd (en dus niet begrepen was in de AREI-keuring) en de tweede en derde eiseres zich naderhand baseerden op de afwezigheid van controle/keuring van het DC-gedeelte om de geldigheid en waarachtigheid van het AREI-keuringsverslag in twijfel te trekken, waarbij de minimumsteun van 330 euro naar 240 euro herleid werd, waarbij de tweede en derde eiseres thans blijven voorhouden dat de eerste verweerster niet gerechtigd is op enige minimumsteun, “*niettegenstaande de verplichting van controle/keuring van het DC-gedeelte niet blijkt uit de alsdan geldende regels*”;
- de eerste verweerster niet ten genoegen van rechte het bewijs levert dat zij meer schade heeft geleden dan de gederfde uitbetalingen, bestaande uit het verschil tussen de effectief uitbetaalde minimumsteun en de minimumsteun waarop zij gerechtigd was;
- hoger werd aangetoond dat de oorspronkelijke beslissing van de eerste eiseres conform de alsdan geldende regels en conform haar eigen richtlijnen werd genomen zodat door voorlegging van het AREI-keuringsverslag van 22 juni 2011 voldaan was aan de voorwaarden voor de goedkeuring van de door de

eerste verweerster gedane aanvraag met als datum van ingebruikname van de installatie op 29 juni 2011 en de bijhorende toekenning van groenestroomcertificaten, waarna de door de tweede en derde eiseres gegeven toekenning van minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat volgde;

- artikel 159 Grondwet een absolute gelding heeft die de hoven en de rechtbanken ertoe verplicht zich van de toepassing van onregelmatige besluiten te onthouden;
- de beslissing waarbij de datum van indiening van de PV-installatie van de eerste verweerster gewijzigd werd van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011 met als gevolg dat de aan de eerste verweerster toekomende minimumsteun per groenestroomcertificaat werd teruggebracht van 330 euro naar 240 euro buiten toepassing moet worden verklaard;
- als gevolg hiervan de datum van ingebruikname van de installatie bepaald dient te worden op 29 juni 2011 en de eerste verweerster aldus gerechtigd is op een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat vanaf de oorspronkelijke aanvangsdatum.

4. Uit deze redenen blijkt dat het oordeel van de appelrechters dat de eiseressen een fout begingen, steunt op hun oordeel dat het AREI-keuringsverslag van 22 juni 2011 correct, volledig en waarheidsgetrouw was.

De tweede grond van niet-ontvankelijkheid moet worden verworpen.

5. Uit de voormelde redenen blijkt niet dat de appelrechters hun oordeel impliciet maar zeker laten steunen op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel.

De derde grond van niet-ontvankelijkheid moet worden verworpen.

6. De vaststellingen van de appelrechters, noch de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, laten het Hof toe om op grond van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel als in de plaats gestelde redenen het oordeel van de appelrechters naar recht verantwoord te achten.

De vierde grond van niet-ontvankelijkheid moet worden verworpen.

Gegrontheid

7. Krachtens artikel 1, 01, van het Algemeen Reglement van 10 maart 1981 op de elektrische installaties, hierna AREI, zoals te dezen van toepassing, gelden de voorschriften van dit reglement voor alle elektrische installaties bestemd voor productie, omvorming, transport, verdeling of gebruik van elektrische energie voor zover de nominale frequentie van de stroom niet groter is dan 10.000 Hz.

Volgens artikel 3, zesde lid, AREI is een elektrische installatie een geheel bestaande uit elektrische machines, toestellen en leidingen.

Volgens artikel 3, eerste lid, AREI, zoals te dezen van toepassing, is een elektrische machine of toestel een apparaat dat dient voor productie, omvorming, verdeling of gebruik van elektrische energie.

Krachtens artikel 270, eerste lid, AREI moet elke laagspanningsinstallatie, zelfs deze gevoed via een privé-installatie, met uitzondering van luchtlijnen en ondergrondse leidingen van openbare elektriciteitsverdelingsnetten, voor de ingebruikname van de installatie aan een gelijkvormigheidsonderzoek onderworpen worden volgens de voorschriften van het huidig reglement.

Krachtens artikel 270, tweede lid, AREI moet, zonder afbreuk te doen aan het naleven van de voorschriften van het huidig reglement vanaf de ingebruikname, elke laagspanningsinstallatie na belangrijke wijziging of beduidende uitbreiding van de bestaande installatie gecontroleerd worden of deze conform de reglementaire voorschriften uitgevoerd werden. Dit gelijkvormigheidsonderzoek beperkt zich tot het bijgevoegde of gewijzigde gedeelte van de installatie.

Krachtens artikel 270, derde lid, AREI moeten deze gelijkvormigheidsonderzoeken uitgevoerd worden hetzij door een afgevaardigde van de verdeler belast met het onderzoek, hetzij door een erkend organisme, hetzij door de bevoegde of de ermee belaste overheid, volgens de voorschriften van dit hoofdstuk.

Krachtens artikel 273 AREI moet, na het gelijkvormigheidsonderzoek of het controlebezoek, uitgevoerd in de gevallen bepaald in de artikelen 270 tot 272, een proces-verbaal opgesteld worden overeenkomstig de voorschriften opgelegd door de Ministers die respectievelijk Energie en Arbeidsveiligheid onder hun

bevoegdheid hebben, ieder wat hem betreft en dat door de eigenaar of beheerder moet voorgelegd worden aan de ambtenaar die met het toezicht is belast.

Volgens artikel 275, 01, AREI worden organismen voor het uitvoeren van de gelijkvormigheidscontroles vóór de ingebruikname en van de controlebezoeken van de elektrische installaties zoals bepaald in de artikelen 270 tot 273 van dit reglement en van de controlebezoeken van de elektrische installaties zoals bepaald in de artikelen 262 en 263 van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, erkend door de Minister die Energie onder zijn bevoegdheid heeft overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

Volgens artikel 275, 02, AREI is een gelijkvormigheidscontrole vóór de ingebruikname een gelijkvormigheidscontrole van elektrische installaties bepaald in de artikelen 270 en 272 van dit reglement.

8. Uit de samenhang van deze wetsbepalingen volgt dat, alvorens een elektrische laagspanningsinstallatie in gebruik kan worden genomen, deze installatie in zijn geheel, zijnde de machines, toestellen en leidingen samen, waaronder zowel het AC-gedeelte als het DC-gedeelte van de installatie, aan een gelijkvormigheidsonderzoek moet worden onderworpen, hetgeen vereist dat de installatie in zijn geheel is geplaatst en de verscheidende onderdelen ervan aan elkaar aangesloten zijn.

9. De appelrechters die met de redenen vermeld in r.o. 3 oordelen dat het gelijkvormigheidsonderzoek van de elektrische laagspanningsinstallatie van de eerste verweerster correct, volledig en waarheidsgetrouw is, zonder dat dit onderzoek zich tot het DC-gedeelte van de installatie uitstrekte en zonder dat alle onderdelen ervan aan elkaar waren aangesloten, verantwoordden hun beslissing niet naar recht.

Het onderdeel is in zoverre gegrond.

Overige grieven

10. De overige grieven kunnen niet tot ruimere cassatie leiden.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest behalve dit het hoger beroep ontvankelijk verklaart.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het hof van beroep te Gent.

Dit arrest is geweest te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Koen Mestdagh, als voorzitter, sectievoorzitter Geert Jocqué, en de raadsheren Ilse Couwenberg, Sven Mosselmans en Michael Traest, en in openbare rechtszitting van 13 september 2024 uitgesproken door sectievoorzitter Koen Mestdagh, in aanwezigheid van advocaat-generaal met opdracht Frederic Vroman, met bijstand van griffier Elien Van Isterdael.

E. Van Isterdael

M. Traest

S. Mosselmans

I. Couwenberg

G. Jocqué

K. Mestdagh

Verzoekschrift

VOORZIENING IN CASSATIE

VOOR: **1. De VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELECTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)**, met maatschappelijke zetel te 1210 Sint-Joost-Ten-Node, Koning Albert II-laan 7, met ondernemingsnummer 0886.689.767

eerste eiseres tot cassatie,

2. FLUVIUS LIMBURG, Opdrachthoudende Vereniging, met zetel te 3500 Hasselt, Trichterheideweg 8, met ondernemingsnummer 0207.165.769

tweede eiseres tot cassatie,

3. FLUVIUS SYSTEM OPERATOR CV, met maatschappelijke zetel te 9090 Melle, Brusselsesteenweg 199, met ondernemingsnummer 0477.445.084

derde eiseres tot cassatie,

allen bijgestaan en vertegenwoordigd door ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie Mr. Beatrix Vanlerberghe, kantoor houdend te 2000 ANTWERPEN, Amerikalei 187/302, alwaar keuze van woonst wordt gedaan,

TEGEN: **1. BRUNO INVEST BV**, met maatschappelijke zetel te 3740
Bilzen, Kruisbosstraat 16 bus 21, met ondernemingsnummer
0836.401.702

eerste verweerster in cassatie,

2. GROUP A NV, met zetel te 3500 Hasselt, Luikersteenweg 254,
met ondernemingsnummer 0417.514.724

tweede verweerster in cassatie,

3. ONAFHANKELIJK CONTROLE BUREEL VZW (O.C.B.),
met maatschappelijke zetel te 2550 Kontich, Koningin Astridlaan
60, met ondernemingsnummer 0404.312.034

derde verweerster in cassatie,

NIET VERBETERDE KOPIE

Aan mevrouw de Eerste Voorzitter en de heer Voorzitter van het Hof van Cassatie,

Aan de Dames en Heren Raadsheren in het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Heren en Dames,

Eisers hebben de eer een arrest aan uw beoordeling voor te leggen dat op 17 april 2023 gewezen werd door het Hof van Beroep Antwerpen, Kamer B3M (2021/AR/742 + 2021/A/743).

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

1. Het aan uw Hof voorgelegde geschil heeft betrekking op de vraag of eerste verweerster recht heeft op een minimumsteun voor de door haar zonnepaneelinstallatie (PV-installatie) gegenereerde groenestroomcertificaten en zo ja, hoeveel deze minimumsteun bedraagt.

Eerste verweerster houdt voor recht te hebben op een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat dat door haar PV-installatie wordt gegenereerd, eerste eiseres stelt dat eerste verweerster van 18 augustus 2011 kan genieten van groenestroomcertificaten aan een minimumsteun van 240 euro en tweede en derde eiseres stellen dat eerste verweerster niet gerechtigd is op enige minimumsteun.

Niet betwist is dat de omvang van de toegekende minimumsteun bepaald wordt door de datum van ingebruikname van de installatie. Evenmin betwist is dat elke laagspanningsinstallatie voor de ingebruikname moet worden gecontroleerd volgens de voorschriften van het AREI. In het huidige geschil rijst de vraag wat deze voorafgaande controle exact dient in te houden.

Een PV-installatie betreft een installatie die wordt gebruikt voor de productie van elektriciteit uit zonnepanelen. Dergelijke installatie is opgebouwd uit een 'DC-gedeelte' en een 'AC-gedeelte'.

De zonnepanelen, de strings, de stringboxen, de kabels die uit deze stringboxen vertrekken en het deel van de omvormers waarin de DC-stroom, dit is de gelijkstroom, aankomt, vormen samen het DC-gedeelte van de PV-installatie. De gelijkstroom kan niet over "korte" afstanden worden vervoerd zonder grotere verliezen en grotere tekorten dan bij wisselstroom. Daarom moet deze middels omvormers worden omgezet in wisselspanning (AC-stroom).

Het gedeelte van de omvormers van waaruit de AC-stroom, dit is de wisselstroom, vertrekt, de kringen, de groenestroommeter, de hoofdbeveiliging en de transformatoren maken deel uit van het AC-gedeelte van de PV-installatie.

Niet betwist is, en de appelrechters stellen vast dat het DC-gedeelte van de installatie evenals de omvormers niet werden gekeurd.

2. Eerste eiseres staat als autonome dienst met rechtspersoonlijkheid in voor de regulering, controle en bevordering van de transparantie van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest. Zij is bevoegd voor de toekenning van groenestroomcertificaten die door de productie van elektriciteit uit zonnepanelen worden gegenereerd.

Tweede eiseres is als Vlaamse distributienetbeheerder belast met het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het haar toegekende geografische gebied en doet daarvoor beroep op derde eiseres als werkmaatschappij. Zij zijn bevoegd voor de toekenning en uitbetaling van de minimumsteun per groenestroomcertificaat dat door de productie van elektriciteit uit zonnepanelen wordt gegenereerd.

Eerste verweerster diende bij eerste eiseres een aanvraag in voor toekenning van groenestroomcertificaten voor haar PV-installatie.

Tweede verweerster was de hoofdaannemer en installateur van de PV-installatie van eerste verweerster.

Derde verweerster is een door de overheid erkend keuringsorganisme dat destijds de PV-installatie van eerste verweerster keurde op conformiteit met het Algemeen Reglement op de elektrische installaties (AREI-regels - KB van 10 maart 1981).

3. Op 16 september 2014 ging eerste verweerster over tot dagvaarding van eerste eiseres, Inter-Energa en Infrac CVBA (zaak gekend onder AR-nummer 14/2557/A). Naderhand werd Inter-Energa tweede eiseres en Infrac CVBA derde eiseres. De vordering van eerste verweerster strekte er in hoofdzaak toe de gedaagden te horen veroordelen tot het toekennen en betalen van minimumsteun ten bedrage van € 330 per rechtgevend groenestroomcertificaat vanaf 1 juni 2013. Tweede en derde eiseressen stelden een tegenvordering in tot terugbetaling van onrechtmatig ontvangen minimumsteun.

Op 8 maart 2018 legde tweede verweerster ter griffie van de rechtbank van Koophandel Antwerpen, afdeling Hasselt een verzoekschrift neer strekkende tot vrijwillige tussenkomst.

Bij vonnis gewezen op 5 november 2018 door de Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt, werden alle vorderingen ontvankelijk verklaard en werden de vorderingen van eerste verweerster en tweede verweerster en de tegenvorderingen van Inter-Energa, thans tweede eiseres, en derde eiseres ongegrond verklaard en de vordering van eerste eiseres deels gegrond verklaard.

Navolgend ging eerste verweerster op 30 april 2019 over tot dagvaarding van tweede verweerster om te verschijnen voor de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt (zaak gekend onder AR-nummer A/2019/01159).

De vordering van eerste verweerster strekte ertoe tweede verweerster te horen veroordelen tot vergoeding van de verloren minimumsteun van 90 EUR per groenestroomcertificaat die zij misliep door niet van de minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat te genieten.

Op 7 juni 2019 bracht tweede verweerster een dagvaarding in tussenkomst en vrijwaring uit ten aanzien van derde verweerster.

Bij vonnis gewezen op 3 november 2020 door de Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt werd de vordering van eerste verweerster ten aanzien van tweede verweerster ontvankelijk doch ongegrond verklaard en werd de door tweede verweerster lastens derde verweerster ingestelde vordering in tussenkomst en vrijwaring zonder voorwerp verklaard.

Op 23 april 2021 stelde eerste verweerster middels digitaal neergelegd verzoekschrift hoger beroep in tegen het vonnis van de Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt van 3 november 2020 (zaak gekend onder nummer 2021/AR/742) alsook tegen het vonnis van de Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Hasselt van 5 november 2018 (zaak gekend onder nummer 2021/AR/743).

Tweede en derde eiseres tekenden incidenteel beroep aan.

Bij arrest gewezen op 17 april 2023 doet het Hof van Beroep te Antwerpen, kamer 3BM, burgerlijke zaken, uitspraak over de zaak, gekend onder nummer 2021/AR/742 en de zaak gekend onder nummer 2021/AR/743. Het hof van beroep beslist dat het keuringsverslag voldoet aan de voorwaarden van het AREI, dat de datum van ingebruikname van de installatie bepaald moet worden op 29 juni 2011 en dat eerste verweerster aldus gerechtigd is op een minimumsteun van € 330 per groenestroomcertificaat vanaf de oorspronkelijke aanvangsdatum.

Tegen dit arrest wensen eiseressen op te komen met volgende middelen tot cassatie.

EERSTE MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen

- artikel 159 van de Grondwet,
- artikelen 1382 en 1383 van het Oud Burgerlijk Wetboek,

- artikelen 5.64, 8.3, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek,
- artikelen 7.1.1, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij decreet van 13 juli 2012, gepubliceerd op 20 juli 2012, en 7.1.6, §1 zoals van kracht voor de wijziging ervan bij decreet van 8 juli 2011, gepubliceerd op 16 augustus 2011, van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (hierna 'Energiedecreet'),
- artikelen 1, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij koninklijk besluit van 25 april 2013, 3, 270, 273 en 275 van het Koninklijk Besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de elektrische installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard (hierna 'AREI'), allen zoals van kracht voor de opheffing ervan bij Koninklijk Besluit van 8 september 2019,
- artikel 823 van het Gerechtelijk Wetboek,
- het algemeen rechtsbeginsel volgens het welk afstand van recht niet wordt vermoed
- het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk de partijen de grenzen van het geschil bepalen (het beschikkingsbeginsel), zoals tevens vervat in artikel 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek,
- het algemeen rechtsbeginsel houdende de eerbied voor het recht van verdediging.

Aangevochten beslissing

De appelrechters oordelen dat het op 22 juni 2011 door derde verweerster opgestelde keuringsverslag in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels en voorschriften van eerste eiseres en aldus, correct, volledig en waarheidsgetrouw was.

Op grond daarvan oordelen de appelrechters dat eerste verweerster gerechtigd is op de toekenning van groenestroomcertificaten voor de door haar PV-installatie geproduceerde elektriciteit en de daarmee gepaard gaande oorspronkelijke minimumsteun ten bedrage van 330 euro per groenestroomcertificaat voor de periode vanaf 1 juli 2011 en dat eerste eiseres gehouden is vanaf 1 juni 2013 voor de daartoe voorziene periode groenestroomcertificaten toe te kennen voor de door de kwestieuze PV-installatie

geproduceerde elektriciteit, die een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat genereren.

Op grond daarvan verwerpen de appelrechters eveneens de vordering van tweede eiseres en derde eiseres tot terugbetaling van alle minimumsteun en veroordelen zij tweede eiseres en derde eiseres tot betaling aan eerste verweerster van een bedrag van 2.179.080,00 euro, vermeerderd met de compensatoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de respectieve uitbetalingsdata van de groenestroomcertificaten tot datum van dagvaarding, meer de gerechtelijke interesten aan dezelfde interestvoet vanaf datum van dagvaarding tot datum van volledige betaling, alsook worden tweede en derde eiseres er toe gehouden de minimumsteun ten bedrage van 330 euro per groenestroomcertificaat aan eerste verweerster toe te kennen voor de voorziene periode voor de elektriciteit die zal worden opgewekt door de kwestieuze PV-installatie vanaf augustus 2022.

De beslissing wordt door de appelrechters als volgt met redenen omkleed (bladzijde 16 tot en met 31 van het bestreden arrest):

“26.

Het in casu tussen partijen gevoerde geschil heeft betrekking op de vraag of [eerste verweerster] recht heeft op een minimumsteun voor de door haar PV-installatie gegenereerde groenestroomcertificaten en zo ja, hoeveel deze minimumsteun bedraagt. [Eerste verweerster] houdt voor gerechtigd te zijn op de minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat, [eerste eiseres] houdt voor dat [eerste verweerster] kan genieten van groenestroomcertificaten aan 240 EUR voor de productie van groene stroom vanaf 18 augustus 2011 en [tweede en derde eiseres] houdt[en] voor dat [eerste verweerster] niet gerechtigd is op enige minimumsteun.

Om te bepalen op welke minimumsteun de eigenaar van de installatie recht heeft, werd door de decreetgever de datum waarop de PV-installatie in gebruik werd genomen als ijkpunt aangenomen.

In de onder stuk 3 [eerste verweerster] voorliggende mededeling 2009-4 heeft [eerste eiseres] een concrete invulling en toepassing gemaakt van een aantal bij decreet van 8 mei 2009 door het Vlaamse Parlement ingevoerde wijzigingen inzake de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

Voor de beoordeling van huidig aan het hof voorgelegd geschil zijn volgende bepalingen uit die mededeling 2009-4 van belang:

- *de datum van indienstname van een PV-installatie is de datum waarop de betrokken installatie in werking is gesteld;*
- *de datum van indienstname kan ten vroegste de datum zijn waarop vastgesteld werd door een erkende keuringsinstantie dat de betrokken PV-installatie voldoet aan de eisen van het AREI;*
- *het feit dat de betrokken PV-installatie voldoet aan de eisen van het AREI wordt geattesteerd in een AREI-keuringsverslag;*
- *een installatie mag pas in werking worden gesteld nadat deze gekeurd werd op conformiteit met de regels van het AREI; deze keuring op de conformiteit met de regels van het AREI gaat na of een installatie op een veilige manier in werking kan worden gesteld;*
- *tenzij door de aanvrager anders vermeld wordt op zijn aanvraagformulier, stelt [eerste eiseres] de datum van indienstname van een PV-instailatie gelijk aan de datum van de AREI-keuring en alleszins kan de indienstname nooit plaatsvinden vóór de AREI-keuring;*
- *om bepalend te zijn voor de datum van indienstname van een PV-installatie moet het AREI-keuringsverslag volledig zijn en dus ook attesteren dat de volledige installatie geplaatst werd en in overeenstemming is met het AREI, zonder enig voorbehoud;*
- *het is niet voldoende dat bijvoorbeeld alle omvormers geplaatst werden maar nog geen of slechts enkele zonnepanelen;*
- *zowel het vermogen van de omvormers als dat van de zonnepanelen zelf worden vermeld in het AREI-keuringsverslag;*
- *indien in het AREI-keuringsverslag een onderscheid wordt gemaakt tussen de datum van het plaatsbezoek waarbij de keurder kon vaststellen dat de PV-installatie AREI-conform is enerzijds en de datum waarop het verslag door de keurder werd opgesteld anderzijds, geldt de datum van het plaatsbezoek als datum van indienstname van de PV-installatie;*
- *de eigenaar van een PV-installatie moet bij zijn aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten de datum van indienstname van de PV-installatie invullen en het is deze datum die wordt opgenomen in de certificaten-databank van [eerste eiseres];*
- *voordat de installatie op het openbare elektriciteitsnet mag worden aangesloten, moet de eigenaar ervan een aansluiting aanvragen bij zijn netbeheerder;*
- *pas na controle van de datum van indienstname door de netbeheerder kunnen de toekende groenestroomcertificaten aan de netbeheerder*

verkocht worden tegen minimumsteun.

27.

Het AREI-keuringsverslag dient door een erkend keuringsorganisme te worden opgemaakt en diende ten tijde van de feiten te gebeuren bij toepassing van artikel 270 van het AREI Gelijkvormigheidsonderzoek van laagspanningsinstallaties voor de indienststelling (industriële installaties, transport en distributie van elektrische energie), dat luidt als volgt:

“Elke laagspanningsinstallatie, zelfs deze gevoed via een privé-installatie, met uitzondering van luchtlijnen en ondergrondse leidingen van openbare elektriciteitsverdelingsnetten moet voor de ingebruikname van de installatie aan een gelijkvormigheidsonderzoek onderworpen worden volgens de voorschriften van het huidig reglement.

Zonder afbreuk te doen aan het na leven van de voorschriften van het huidig reglement vanaf de ingebruikname, moet elke laagspanningsinstallatie na belangrijke wijziging of beduidende uitbreiding van de bestaande installatie gecontroleerd worden of deze conform met de reglementaire voorschriften uitgevoerd werden. Dit gelijkvormigheidsonderzoek beperkt zich tot het bijgevoegde of gewijzigde gedeelte van de installatie.

Deze gelijkvormigheidsonderzoeken moeten uitgevoerd worden hetzij door een afgevaardigde van de verdeler belast met het onderzoek, hetzij door een erkend organisme, hetzij door de bevoegde of de ermee belaste overheid, volgens de voorschriften van dit hoofdstuk”

Artikel 273 van het AREI schrijft verder voor dat 'na het gelijkvormigheidsonderzoek of het controlebezoek; uitgevoerd in de gevallen voorzien in de artikelen 270 tot 272, een proces-verbaal moet opgesteld worden overeenkomstig de voorschriften opgelegd door de Ministers die respectievelijk Energie en Arbeidsveiligheid onder hun bevoegdheid hebben, ieder voor wat hem betreft en dat door de eigenaar of beheerder moet voorgelegd worden aan de ambtenaar die met het toezicht is belast (...);

Vaststaat dat, in tegenstelling tot de huishoudelijke installaties, m.b.t. de industriële laagspanningskabels geen specifieke voorschriften gelden in uitvoering van dit artikel 273.

28.

Anders dan [eerste tot en met derde eiseres] voorhouden, is het hof van oordeel dat het voorliggende AREI-keuringsverslag de vereiste vaststellingen, elementen en vermeldingen bevat zodat er derhalve sprake is van een volledige, geldige en waarheidsgetrouwe AREI-keuring.

29.

Het hof leidt uit het door [eerste tot en met derde eiseres] gevoerde verweer af dat zij voorhouden dat uit de lezing van het kwestieuze keuringsverslag blijkt dat het DC-gedeelte niet gecontroleerd werd, waardoor het verslag niet volledig was waardoor zij geen recht had op tussenkomst van de minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat (versie van eerste eiseres) of geen recht op enige minimumsteun (versie van tweede en derde eiseres).

Nochtans werd in het kader van de door [eerste verweerster] gevoerde aanvraagprocedure het kwestieuze AREI-keuringsverslag van 22.06.2011 aan [eerste eiseres] en naderhand aan [tweede en derde eiseres] tijdig overgemaakt (met goedkeuring en naderhand de plaatsing van een groenestroommeter tot gevolg), waarna de waarde van de groenestroomcertificaten werd vastgesteld op 330 EUR, hetgeen ook effectief door [tweede en derde eiseres] aan [eerste verweerster] werd uitbetaald.

Het hof stelt vast dat, ondanks het feit dat [eerste tot en met derde eiseres] voorhouden dat het AREI-keuringsverslag niet volledig en waarheidsgetrouw zou zijn en meer bepaald dat hieruit zou blijken dat het DC-gedeelte niet werd gecontroleerd terwijl dit volgens hen verplicht was, zowel [eerste eiseres] als [tweede en derde eiseres] dit bij eenvoudige lezing van het kwestieuze verslag hadden kunnen opmerken, hetgeen zij niet gedaan hebben en integendeel de op basis van dit keuringsverslag door [eerste verweerster] gedane aanvraag zonder voorbehoud hebben goedgekeurd waarna [tweede en derde eiseres] overgegaan is tot uitbetaling. Als gevolg hiervan werden groenestroomcertificaten uitgereikt en vergoed a rato van 330 EUR per certificaat. Het hof leidt hieruit af dat zowel [eerste eiseres] als [tweede en derde eiseres] van oordeel waren dat alsdan het voorliggende keuringsverslag volledig en waarheidsgetrouw was.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat zij pas later in kennis zouden zijn gesteld van de door de gerechtsdeurwaarder Marnic Reynders op 1 juli 2011 gedane vaststellingen op verzoek van BVBA Maes, zijnde een rechtstreekse concurrent van [eerste verweerster] (stuk 8 [tweede en derde eiseres]), nu de daarin gedane vaststellingen niet voor gevolg hebben dat de waarachtigheid en volledigheid van het AREI-keuringsverslag ondergraven wordt (zie verder).

30.

De [eerste tot en met derde eiseres] verwijzen dienaangaande ook naar de in het kader van het strafonderzoek door de keurder afgelegde verklaring (PV 3008/2014 - stuk 17 [tweede en derde eiseres]), waaruit zij afleiden dat op het ogenblik van de keuring de PV-installatie nog niet volledig geplaatst was en het door de keurder verrichte onderzoek zich aldus beperkt had tot het AC-gedeelte, waaruit zij tevens afleiden dat het keuringsverslag aldus niet beantwoordde aan de alsdan geldende AREI-reglementering, nu het de in haar mededeling 2009-4 vereiste aspecten niet bevatte.

Uit de door keurder J. C. afgelegde verklaring blijkt dat op het ogenblik van de keuring de installatie AREI-technisch (AC-gedeelte) klaar was, dat zijn werkzaamheden zich alsdan beperkten tot het gedeelte tot aan de omvormer en dat omtrent het DC-gedeelte men op dat ogenblik bezig was met de laatste werkzaamheden.

Dit wordt ten andere bevestigd door de op 1 juli 2011 door gerechtsdeurwaarder Marnic Reynders gedane vaststellingen, waaruit het hof afleidt dat op dat ogenblik:

- *alle zonnepanelen aanwezig waren;*
- *alle onderdelen van de volledige installatie aanwezig waren;*
- *er 51 stroomverdeeldozen aanwezig en geïnstalleerd waren, waarvan er aan 13 stroomverdeeldozen kabels en aan 38 stroomverdeeldozen geen kabels aangesloten waren;*
- *er diverse kabels en bundels van kabels loshingen.*

Het hof leidt hieruit af dat de volledige installatie aldus geplaatst was, hetgeen volgens mededeling 2009-4 van [eerste eiseres] voorgeschreven was 'om

bepalend te zijn voor de datum van indienstname van een PV-installatie moet het AREI-keuringsverslag volledig zijn en dus ook attesteren dat de volledige installatie geplaatst werd' - eigen onderlijning door het hof).

Het hof leidt hieruit eveneens af dat niet vereist is dat de installatie ook volledig moest zijn aangesloten, in werking moest zijn of kunnen genomen worden en baseert zich dienaangaande op de kwestieuze mededeling 2009-4 vanwege [eerste eiseres]:

- de AREI-keuring heeft tot doel vast te stellen dat de betrokken PV-installatie voldoet aan de eisen van het AREI;*
- een installatie mag pas in werking worden gesteld nadat deze gekeurd werd op haar conformiteit met de regels van het AREI, m.a.w. het in werking stellen kan pas gebeuren nadat de AREI-keuring verricht werd en dus geenszins vóór of zelfs tijdens de keuring;*
- deze keuring op de conformiteit met de regels van het AREI gaat na of een installatie op een veilige manier in werking kan worden gesteld (eigen onderlijning door het hof), zodat het evident is dat de werking zelf niet gecontroleerd wordt tijdens de keuring;*
- om bepalend te zijn voor de datum van indienstname van een PV-installatie moet het AREI-keuringsverslag volledig zijn en dus ook attesteren dat de volledige installatie geplaatst werd en in overeenstemming is met het AREI, zonder enig voorbehoud (eigen onderlijning door het hof).*

Het hof is van oordeel dat hieruit volgt dat op het ogenblik van de keuring het noodzakelijk doch voldoende was dat de volledige installatie geplaatst was en op een veilige manier in werking kon worden gesteld doch niet dat deze installatie alsdan volledig aangesloten of werkzaam moest zijn geweest.

Het hof kan uit het voorliggende PV van gerechtsdeurwaarder Reynders niet afleiden dat de kwestieuze installatie op 22.06.2011 minder afgewerkt zou zijn geweest dan op het ogenblik van zijn vaststellingen (01.07.2011), te meer uit het PV niet blijkt dat op het ogenblik van de vaststellingen er nog werken aan de installatie werden verricht.

31.

Dat een controle van het DC-gedeelte vereist was opdat er sprake zou zijn van een geldig AREI-attest blijkt evenmin uit de voorliggende Mededeling

2009-4 van [eerste eiseres], waaruit het hof afleidt dat het volstaat dat 'zowel het vermogen van de omvormers als dat van de zonnepanelen zelf worden vermeld in het AREI-keuringsverslag',

Het hof stelt vast dat op bladzijde 2 (bovenaan) van het keuringsverslag vermeld staat onder 'beschrijving installatie':

'installatie aan het vertrek gevoed via:

- 10.400 KV/3N400V
- 1600 KVA 2x
- temperatuurbeveiliging
- installatie nog te keuren'

Het hof kan alleen maar vaststellen dat blijkbaar de vermelding '10.400 KV/3N400V' betrekking heeft op het vermogen van de zonnepanelen en '1600 KVA 2x' op de omvormers, zodat voldaan werd aan de vereiste om het vermogen van de zonnepanelen en de omvormers te vermelden.

De duidelijke vermelding dat de 'installatie nog te keuren' was, kan niet anders begrepen worden alsdat het DC-gedeelte nog diende te worden gecontroleerd dan wel gekeurd en dus niet vervat zat in de AREI-keuring.

Het hof kan [eerste eiseres] niet volgen waar zij voorhoudt dat ingevolge duidelijke ('letterlijke') bewoordingen uit de Mededeling 2009-4 zou blijken dat 'op het ogenblik van de AREI keuring (waarvan de datum determinerend zal zijn met het oog op het vaststellen van de datum van indienstneming) de volledige zonnepanelen (met inbegrip van zowel het AC- als DC-gedeelte, hierbij inbegrepen de omvormers en zonnepanelen geïnstalleerd en aangesloten dienen te zijn' (onderlijning in de conclusies van [eerste eiseres]) en baseert zich hiervoor op volgende elementen:

- deze passage komt niet voor in de kwestieuze mededeling;
- het betreft aldus een gevolgtrekking vanwege [eerste eiseres] en geen letterlijke weergave en het hof kan voormelde gevolgtrekking niet onderschrijven;
- in de kwestieuze mededeling wordt met geen woord gerept over het DC-gedeelte, dit in tegenstelling tot het AC-gedeelte;
- de door [eerste eiseres] gemaakte gevolgtrekking druist bovendien in tegen de - wel letterlijke - bewoordingen in dezelfde mededeling (Mededeling 2009-4, blz. 4/18, 4de alinea: 'voordat de installatie op het openbare

elektriciteitsnet mag worden aangesloten, moet de eigenaar van een PV-installatie een aansluiting aanvragen bij zijn netbeheerder. Hierbij moet het AREI-keuringsverslag overgemaakt worden aan de netbeheerder;

- *de door [eerste eiseres] gemaakte gevolgtrekking druist eveneens in tegen de -eveneens letterlijke - bewoordingen in dezelfde mededeling (Mededeling 2009-4, blz, 12/18, laatste alinea: 'De installatie hoeft nog niet te zijn aangesloten op het distributienet. Dit kan op latere datum gebeuren'.*
- *het hof leidt hieruit af dat een aansluiting pas bekomen kan worden nadat de AREI-keuring uitgevoerd én bekomen werd, zodat er op datum van een AREI-keuring nog geen sprake kan zijn dat de installatie alsdan diende te zijn aangesloten (eigen onderlijning van het hof).*

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat [eerste verweerder] in de procedure voor de eerste rechter (A/19/001159) melding maakte van het feit dat de aannemer de verplichting had de werken uit te voeren volgens de regels van de kunst, waarbij alle bekabeling diende te zijn aangesloten op het ogenblik van de AREI-keuring, nu deze procedure werd opgestart nadat de eerste rechter in zijn vonnis van 5 november 2018 tot het oordeel was gekomen dat de AREI-keuring ook betrekking diende te hebben op het DC-gedeelte en dat de PV-installatie aldus volledig afgewerkt diende te zijn opdat men aanspraak zou kunnen maken op de gegarandeerde minimumsteun die van toepassing was op datum van de door de aanvrager voorgehouden indienstname/ingebruikname en de door [eerste verweerder] ten aanzien van zijn aannemer ([tweede verweerder]) gevoerde procedure er enkel op gericht was ingevolge het vonnis van 5 november 2018 diens aansprakelijkheid te horen vaststellen.

Dit gegeven wordt trouwens bevestigd door de verklaring van keurder J. C., zoals afgelegd in het kader van het strafonderzoek (zie hoger), waarin hij verklaarde dat 'geen enkele installatie van dit formaat op het ogenblik van de keuring in werking kan gaan. Technisch moeten er nog heel wat stappen genomen worden om groene stroom te kunnen opwekken.

Er kan dan ook in hoofde van [eerste verweerder] t.a.v. [eerste eiseres] of [tweede en derde eiseres] geen sprake zijn van enige erkenning inzake de vereiste van volledige bekabeling vooraleer de AREI-keuring diende plaats te vinden.

33.

Aan het voorgaande wordt geen afbreuk gedaan doordat aan een 38-tal verdeel dozen geen kabels waren aangesloten (maar wel aanwezig waren: 'op diverse plaatsen onder de luifel hangen kabels en bundels van kabels los' - P.V. van vaststelling d.d. 01.07.2011 - stuk 8 [eerste verweerster]).

Hieraan wordt evenmin afbreuk gedaan doordat het DC-gedeelte op zich niet werd gekeurd, nu uit geen enkele bepaling blijkt dat de zonnepanelen op zich dienden gekeurd/gecontroleerd te worden in het kader van de AREI-keuring. Dit lijkt op het eerste gezicht zelfs overbodig, nu de kwestieuze zonnepanelen beschikten over een CE-keurmerk (zoals door [eerste verweerster] in conclusies aangehaald en door geen enkele partij betwist of weerlegd wordt), hetgeen inhoudt dat de kwestieuze zonnepanelen voldeden aan strenge veiligheidseisen inzake werking, milieu en gezondheid.

Om die reden wordt hieraan geen afbreuk gedaan doordat in artikel 3 AREI een elektrische installatie omschreven wordt als 'een geheel bestaande met elektrische machines, toestellen en leidingen'.

Terecht merkt [eerste verweerster] dienaangaande op dat de voorliggende nota nr. 71 van de FOD Economie (stuk D [tweede en derde eiseres]), waaruit de eerste rechter onder meer afleidde dat ook het DC-gedeelte diende gecontroleerd te worden, enkel toepasselijk is op huishoudelijke installaties.

[Tweede en derde eiseres] [kunnen] niet gevolgd worden waar zij ter ondersteuning van de door haar ingeroepen argumentatie verwijst naar de verklaring van de heer C. (FOD Economie) nu deze enkel bevestigde dat er inzake niet-huishoudelijke PV-installaties, zoals in casu, geen reglementaire vereisten voorhanden waren en de door hem afgelegde verklaring alsdat 'op basis van de regels van goed vakmanschap men er moet van uitgaan dat een volledige keuring slechts kan gebeuren van een volledig geïnstalleerde en afgewerkte installatie waarvan de bekabeling afkomstig van panelen aangesloten dienen te zijn op de omvormers' slechts aanzien kan worden als zijn persoonlijke overtuiging of opvatting, temeer hij eveneens verklaarde dat hij niet vertrouwd was met de volledige procedure van [eerste eiseres].

34.

De [eerste tot en met derde eiseres] kunnen evenmin gevolgd worden waar zij voorhouden dat op basis van de voorliggende keuring van het AC-gedeelte er ernstige twijfels rijzen omtrent de waarachtigheid ervan, zich hierbij steunende op de bewering alsdat in het bij het keuringsverslag gevoegde as-built dossier naar een volledig andere installatie zou worden verwezen dan de installatie die in het verslag zelf wordt omschreven en de daadwerkelijke geplaatste installatie er van zou blijken af te wijken.

Zoals [tweede en derde eiseres] terecht opmerk[(t)en], omschrijft een As-built plan in principe de toestand van een PV-installatie zoals ze gebouwd is. Hieraan wordt echter geen afbreuk gedaan doordat naderhand nog wijzigingen van technische aard zouden plaatsvinden (in casu blijkbaar in overleg of na opmerkingen van Infrac [thans derde eiseres]), waarvan niet bewezen is dat zij een invloed hadden op de veiligheid van de kwestieuze PV-installatie en waarvan evenmin wordt aangetoond dat daardoor een nieuwe keuring vereist zou zijn geweest.

Het hof stelt vast, en dit wordt door geen der partijen betwist, dat na de AREI-keuring nog een aantal technische aanpassingen aan de kwestieuze installatie werden verricht, o.a. de plaatsing van spanningstransformatoren tussen de omvormers en de groenstroommeter waar oorspronkelijk voorzien werd dat de groenstroommeter zou worden aangesloten op de middenspanningscabine.

Zoals hoger aangegeven is het doel van een AREI-keuring na te gaan of de kwestieuze installatie in overeenstemming is met de geldende reglementering en vooral of de PV- installatie veilig kan worden opgestart en in werking worden gesteld.

Het hof is van oordeel dat [eerste verweerster] het aannemelijk maakt dat de verschillen in de installatie t.o.v. het as-built dossier naderhand en na overleg met Infrac [thans derde eiseres] noodzakelijk waren, hetgeen bevestigd wordt door stuk 19 [eerste verweerster], zijnde het expertiseverslag van Oliva Technics, waarin gesteld wordt dat de eerder goedgekeurde schema's in overleg met Infrac [thans derde eiseres] dienden te worden aangepast voor wat betreft de manier waarop de GST zijn meetspanning krijgt.

Het hof herhaalt dat niet wordt aangetoond dat deze aanpassingen enige invloed zouden hebben gehad op de veiligheid van de installatie, op haar conformiteit met het AREI en op het resultaat van de AREI-keuring.

Het hof voegt daar aan toe dat, in tegenstelling tot uitbreidingswerken (zie de van kracht zijnde artikelen 7.1.5 en 7.1.6 van het Energiedecreet ten tijde van de keuring), voor de kwestieuze aanpassingswerken niet wordt aangetoond dat een nieuwe keuring zou moeten worden uitgevoerd.

35.

M.b.t. de afwezigheid van controle/keuring van het DC-gedeelte doet de voorlegging van een aantal AREI-keuringsattesten, eveneens afkomstig van [derde verweerster] alsook van enkele andere keurders, het hof dienaangaande niet anders beslissen (stukken 36 - 38 [tweede en derde eiseres]).

Uit geen enkel voorliggend verslag blijkt dat effectief nazicht werd gedaan, metingen en proeven werden verricht of een keuring werd uitgevoerd van het DC-gedeelte en uit de diverse verslagen blijkt dat in de meeste, doch zelfs niet in alle verslagen, de zonnepanelen enkel kort werden omschreven met vermelding van het vermogen, hetgeen ook in het kwestieuze keuringsverslag van 22.06.2011 het geval is.

Het hof is van oordeel dat enige ter zake doende vergelijking tussen de door [tweede en derde eiseres] voorgelegde verslagen en het kwestieuze keuringsverslag van 22.06.2011 in de gegeven omstandigheden hoe dan ook niet mogelijk is, nu:

- met uitzondering van één voorliggende keuring alle van [derde verweerster] afkomstige keuringen dateren van na juni 2012, zodat mogelijks andere richtlijnen en reglementen van toepassing waren;
- uit de voorliggende keuringsverslagen van [derde verweerster] blijkt dat de DC-gedeelten van de kwestieuze installaties aanzienlijk kleinere laagspanningsinstallaties betroffen (de kwestieuze installatie van [eerste verweerster] telt +/- 13,000 zonnepanelen terwijl het in de hier aangehaalde keuringen gaat over installaties met respectievelijk 506, 382, 259, 284 en 1.001 zonnepanelen);

- *er op vijf keuringsverslagen enkel melding werd gemaakt van het merk, het aantal panelen en het totaal vermogen zonder dat hieruit blijkt dat enige keuring of controle werd uitgevoerd en nu zelfs op twee keuringsverslagen geen enkele informatie wordt gegeven over de zonnepanelen;*
- *één keuringsverslag geen melding maakt van het as-built dossier en zes van de zeven keuringsverslagen (net als het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011) enkel melding maken van het feit dat de keurder op het ogenblik van de keuring in het bezit was van het as-built dossier doch nergens blijkt dat de desbetreffende installaties uiteindelijk conform de as-built plannen werden geplaatst en aangetroffen;*
- *voor het overige de voorliggende keuringsverslagen grosso modo dezelfde vermeldingen bevatten als het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011.*

36.

Het hof voegt daar aan toe dat:

- *ook de voorliggende verslagen van V. (stuk 38 [tweede en derde eiseres]) geen afdoende vergelijking met het kwestieuze keuringsrapport van 20 juni 2011 mogelijk maken, nu het om zeer kleine installaties gaat (160 a 300 panelen);*
- *ook uit de overige voorgelegde keuringsverslagen (M., V. en Electro-test) het hof afleidt dat de controles/metingen geen betrekking hadden op het DC-gedeelte.*

37.

De [eerste tot en met derde eiseres] kunnen evenmin gevolgd worden waar zij voorhouden dat n.a.v. het plaatsbezoek van Infrac [thans derde eiseres] op 13.10.2014 vaststellingen plaatsvonden waardoor het waarheidsgetrouw karakter van het AREI-keuringsverslag van 22 juni 2011 en het as-built dossier zouden zijn ondergraven, dat de bladzijden uit het as-built dossier pas uit de plotter gerold zouden zijn op 30.06.2011 en dat in 2019 nieuwe onregelmatigheden werden vastgesteld vanwege de problematiek van de foute metingen waardoor 25% teveel was toegekend aan [eerste verweerster] ofte 1.400.964,00 EUR voor de periode 2011-2019 waarvan [eerste verweerster] reeds op 05.06.2012 op de hoogte zou zijn geweest.

Uit de door [derde verweerster] voorgelegde stukken leidt het hof af dat uit het gevoerde strafonderzoek reeds duidelijk bleek dat de AREI-keuring op 22 juni 2011 werd meegedeeld, hetgeen in het kader van het onderzoek door de raadsman van [eerste eiseres] bij schrijven van 21 februari 2014 werd bevestigd en waaruit het hof afleidt dat alsdan op 22 juni 2011 de kwestieuze AREI-keuring tot stand kwam.

Uit het kwestieuze keuringsverslag zelf blijkt dat de keurder op 22.06.2011 in het bezit werd gesteld van het aangeleverde As-built dossier en dat het volledige As-built dossier alsdan in zijn bezit was.

Dat naderhand op 30.06.2011 uit de plotter afkomstige plannen werden gevoegd doet daaraan geen afbreuk, nu niet bewezen wordt dat dit de versie was die de keurder ter hand werd gesteld.

Zelfs indien men zo lang mogelijk zou gewacht hebben om één en ander te keuren, zoals [eerste eiseres] in conclusies schijnt te insinueren en hetgeen niet ten genoegen van rechte bewezen wordt, zou dit betekenen dat de keuring volgens haar redenering zou hebben plaatsgevonden op 30.06.2011.

Het loutere feit dat de datum van plaatsbezoek van de keuring en de datum van het AREI-keuringsattest met de as-built plannen niet zouden samenvallen kan geen reden zijn om te twifelen aan de echtheid of waarachtigheid van de kwestieuze keuring, nu uit de reeds aangehaalde mededeling 2009-4 blijkt dat Indien in het AREI-keuringsverslag een onderscheid wordt gemaakt tussen de datum van het plaatsbezoek waarbij de keurder kon vaststellen dat de PV-installatie AREI conform is enerzijds en de datum waarop het verslag door de keurder werd opgesteld anderzijds, de datum van het plaatsbezoek als datum van indienstname van de PV-installatie geldt'.

Hoe dan ook vallen de data van 22.06 en 30.06.20211 binnen de getelde termijn waarbij [eerste verweerster] gerechtigd was op minimumsteun ten bedrage van 330 EUR.

38.

Het reeds hoger aangehaalde verslag van 13.10.2014 van Infrax [thans derde eiseres] (stuk 19 [tweede en derde eiseres]) betreft een document dat noch door de controleur noch door de eigenaar ([eerste verweerster])

werd ondertekend, hoewel dit uitdrukkelijk op het kwestieuze document voorzien werd. Evenmin blijkt uit het verslag wie de effectieve controle heeft uitgevoerd (er worden twee namen vermeld en zoals gezegd werd het document niet ondertekend).

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat bewezen wordt dat er effectief een opdracht door [eerste eiseres] werd gegeven tot het uitvoeren van een dergelijk onderzoek en doordat infrax [thans derde eiseres] wel degelijk bevoegd zou zijn geweest om een controle uit te oefenen.

Het eigenlijke verslag bevat twee bladzijden en vermeldt dat 'uit controle blijkt dat de PV- installatie niet overeenstemt met de beschrijving in het keuringsverslag. Tevens wijkt het keuringsverslag af van de beschrijving in het AS-built dossier en de situatie ter plaatse'.

Behoudens de vermelding dat de PV-installatie aanwezig was, werden verder enkel het maximaal AC-vermogen van de omvormers, het piekvermogen zoals gekend bij [eerste eiseres] en de datum van indienstname vermeld.

In bijlage van dit uiterst summiere verslag werd een analyse gevoegd, waarvan niet vermeld wordt wie die analyse heeft uitgevoerd, wanneer ze werd uitgevoerd en op basis van welke stukken (in het bijzonder welk as-built dossier) ze werd uitgevoerd.

Bovendien leidt het hof uit de bijgevoegde analyse af dat de erin opgenomen opmerkingen vooral betrekking hebben op het feit dat de benamingen van de kringen in het keuringsverslag niet overeenstemmen met de benamingen in het as-built dossier (5 opmerkingen).

Daarnaast is er melding dat de zekeringswaarde van 2 zekeringen in het keuringsverslag zou verschillen van de feitelijke toestand, dat een inventor zou behoren bij transfo 1 terwijl dit volgens het keuringsverslag zou behoren bij transfo 2, dat één van de negen omvormers een ander typenummer zou hebben, dat de componentnaam van de subborden T1 en T2 niet altijd overeenkomen en dat het productendatablad een lichte afwijking zou aangeven.

Het hof is van oordeel dat noch het verslag van 13.10.2014 noch de in 2019 bijkomende vaststellingen voor gevolg heeft dat de waarachtigheid of de volledigheid van de op 22.06.2011 uitgevoerde AREI-keuring en bijhorende keuringsverslag in twijfel dient te worden getrokken.

Zoals hoger aangegeven is het doel van een AREI-keuring na te gaan of de kwestieuze installatie in overeenstemming is met de geldende reglementering en vooral of het veilig is om de PV-installatie naderhand op te starten en in werking te stellen.

Het hof verwijst naar hetgeen zij reeds hoger geoordeeld heeft, met name dat naderhand nog aanpassingen werden verricht waarvan niet bewezen wordt dat zij een invloed hebben gehad op de veiligheid van de installatie of dat hierdoor een nieuwe keuring noodzakelijk was,

39.

In antwoord op het door [eerste tot en met derde eiseres] in conclusies opgeworpen middel alsdat de in 2019 ontdekte onregelmatigheden een invloed hebben op de waarachtigheid en correctheid van het keuringsverslag van 22.06.2011, stelt het hof vast dat dit middel betrekking heeft op de problematiek van de foute metingen waardoor 25% teveel was toegekend aan [eerste verweerster] ofte 1.400.964,00 EUR voor de periode 2011-2019 waarvan [eerste eiseres] voorhoudt dat [eerste verweerster] reeds op 05.06.2012 op de hoogte zou zijn geweest.

Het hof stelt dienaangaande vast dat op 19.06.2019 op verzoek van [eerste verweerster] een (éénzijdige) expertise werd verricht door het door haar aangestelde expertise- en studiebureau Oliva Technics (stuk 23 [tweede en derde eiseres]) met het oog op het uitvoeren van een onderzoek aangaande potentiële afwijkingen in de gemeten energieproductiedata van de PV-installatie van [eerste verweerster].

Hieruit blijkt dat n.a.v. een onderhoud aan deze PV-installatie afwijkende productiewaarden werden vastgesteld, in de mate dat deze productiewaarden te hoog lagen. Na onderzoek kwam Oliva Technics tot volgende vaststellingen:

- er werden stroomtransformatoren gebruikt met een verkleiningsfactor van 500, hetgeen betekent dat de gecumuleerde vloeiende stroom per fase met een factor 500 (met een verhouding 2500/5) wordt verkleind alvorens het naar de groenestroomtellers gaat;
- er werden spanningstransformatoren gebruikt met een vergrotingsfactor 1.25 (met een verhouding 320/400), hetgeen betekent dat de werkingsspanning van de zonne- installatie met factor 1,25 wordt vergroot alvorens het naar de groenestroomtellers gaat, hetgeen noodzakelijk is aangezien de kwetsieuzere groenestroommeters enkel functioneren met een spanning van 3 x 400V+N (driefase aansluiting);
- als gevolg hiervan zetten de spanningstransformatoren van de omvormers 3 x 320V om naar 3 x 400V, i.e. een transformatie naar omhoog van de spanning met factor 1.25;
- als gevolg hiervan dient men in de groenestroomtellers hiermee rekening te houden door te delen met 1.25 of te vermenigvuldigen met 0.8;
- Infrac [thans derde eiseres] is nochtans ter plaatse geweest en heeft de groenestroomtellers ingesteld op factor 500, zijnde 20% meer;
- het gevolg hiervan is dat de groenestroommeters 20% teveel aangaven en dat de gemeten waarden aangepast dienden te worden (delen door 400 en vervolgens vermenigvuldigen met 320).

Het hof leidt hieruit af dat de door Oliva Technics gedane vaststellingen en gevolgtrekkingen geen invloed hebben op de waarachtigheid en volledigheid van de AREI-installatie op 22.06.201 en dat niet bewezen wordt dat een herkeuring noodzakelijk was na het uitvoeren van enkele technische aanpassingen.

40.

Het hof is van oordeel dat dienaangaande evenmin enige fout in hoofde van [eerste verweerster] kan worden weerhouden en dat hoe dan ook deze vaststellingen geen invloed hebben op het feit dat het initiële keuringsverslag op ogenblik van opmaak correct, volledig en waarheidsgetrouw was.

Het hof voegt daar ten overvloede aan toe dat de eertijds uitgevoerde technische aanpassingen in overleg met Infrac [thans derde eiseres] (zie stuk 23 Infrac [thans derde eiseres] en het aldaar gevoegde e-mailverkeer) waarschijnlijk ook tot gevolg hebben gehad dat de

zekeringswaarden op locatie werden verhoogd (zie de gevoegde analyse - stuk 19 [tweede en derde eiseres]),

Ook hier stelt het hof vast dat geen bewijs wordt geleverd dat deze beperkte technische aanpassingen enige invloed zouden hebben gehad op de veiligheid van de installatie noch dat als gevolg hiervan er een verplichting of zelfs aanbeveling ontstaan zou zijn om de installatie opnieuw te laten keuren.

Ook wordt niet bewezen dat [eerste verweerster] hiervan veel vroeger op de hoogte zou zijn geweest (weze het zelfs in 2012).

M.b.t. de door [tweede en derde eiseres] opgestelde technische nota van 02.07.2020 (in antwoord op het verslag van Oliva Technics) stelt het hof vast dat dit voornamelijk betrekking heeft op de door nota bene [eerste verweerster] zelf gedane melding dat de meetgegevens van haar PV-installatie blijkbaar niet overeenstemden met de werkelijkheid en dat er rekening diende te worden gehouden met de plaatsing van spanningstransformatoren waardoor er op die manier 20% meer groene energie gemeten werd dan in werkelijkheid geproduceerd.

Het hof is van oordeel dat deze vaststellingen, zowel in de verslagen van Oliva Technics als van [tweede en derde eiseres] zelf, geen verband houden met de volledigheid en correctheid van het op 22.06.2011 opgemaakte keuringsverslag en de daarmee verband houdende datum van ingebruikname en hoegrootheid van de toe te kennen minimumsteun voor groenestroomcertificaten maar wel verband houden met de berekening van de naderhand geproduceerde elektriciteit en bijhorende groenestroomcertificaten, hetgeen blijkbaar naderhand ook effectief gecorrigeerd werd.

41.

Hoe dan ook leidt het hof uit de door partijen voorgelegde stukken niet af dat er in casu sprake is van enige fraude in hoofde van [eerste verweerster]. De door [tweede en derde eiseres] in haar conclusies aangehaalde bepaling (derde beroepsconclusies, blz. 75, laatste alinea) artikel 1.1.3 40° e) Energiedecreet was ten tijde van het keuringsverslag alsook ten tijde van het uitvoeren van de technische aanpassingen nog niet

in voege en de alsdan geldende bepaling (zelfde artikel, 55°) omschreef het begrip fraude als 'onrechtmatige manipulatie door een afnemer van een aansluiting of meetinstallatie', waarvan het hof in elk geval vaststelt dat het onrechtmatig karakter van de aan [eerste verweerster] ten laste gelegde handelingen niet bewezen wordt.

42.

Uit hetgeen hierboven uiteengezet werd, volgt dat in hoofde van [eerste verweerster] hoe dan ook geen bedrog wordt bewezen.

43.

Volledigheidshalve oordeelt het hof verder nog dat;

- *de door partijen gevoerde betwisting aangaande het niet-naleven van de vaststellingsprocedure inzake energiefraude voor de beoordeling van huidig geschil niet relevant is;*
- *het door [tweede en derde eiseres] gevoerde verweer (derde beroepsconclusies, '4. Een schadevergoeding gelijk aan de niet toegekende minimumsteun' - blz. 78 e.v.) kadert in het geval het hof zou oordelen dat niet voldaan zou zijn aan de wettelijke voorwaarden tot toekenning van minimumsteun, zodat het hof dit verweer niet dient te onderzoeken en te beantwoorden;*
- *niet kan worden ingegaan op de vordering van [tweede en derde eiseres] tot overlegging van een aantal stukken, waaronder de verslagen van de veiligheidscoördinator en de verslagen van de herkeuring van de kwestieuze PV-installatie, nu de voorlegging ervan geen invloed heeft op de volledigheid, correctheid en waarachtigheid van het op 22.06.2011 opgemaakte keuringsverslag;*
- *het door [tweede en derde eiseres] opgeworpen verweer inzake de beginselen van behoorlijk bestuur evenmin enige relevantie heeft voor de beoordeling van huidig geschil.*

Het hof komt aldus tot de vaststelling dat het op 22.06.2011 door [derde verweerster] opgestelde keuringsverslag in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels en voorschriften van de [eerste eiseres] en aldus correct, volledig en waarheidsgetrouw was, waardoor de datum van ingebruikname bepaald kan worden op 29.06.2011 en [eerste verweerster] derhalve gerechtigd is op een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat vanaf 29.06.2011."

NIET VERBETERDE KOPIE

Grievan

Krachtens artikel 7.1.1 van het Energiedecreet kent de VREG een groenestroomcertificaat toe aan de eigenaar van een productie-installatie die gelegen is in het Vlaamse Gewest of de natuurlijke persoon of rechtspersoon die daartoe door hem werd aangewezen, voor iedere 1 000 kWh elektriciteit die in de installatie wordt opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

Krachtens artikel 7.1.6, §1 van het Energiedecreet kennen de netbeheerders, voor zover de producent zelf daarom verzoekt, een minimumsteun toe voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die is opgewekt in installaties die aangesloten zijn op hun net en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net.

Voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2010 en met startdatum voor 1 januari 2013 bedraagt de minimumsteun voor zonne-energie per overgedragen certificaat voor installaties met een piekvermogen van meer dan 250 kW

- 1) voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 januari 2011 tot en met 30 juni 2011 : 330 euro;
- 2) voor installaties in gebruik genomen vanaf 1 juli 2011 tot en met 30 september 2011 : 240 euro (art. 7.1.6, §1, vijfde lid, 5°, c) Energiedecreet).

Uit deze bepalingen volgt dat het recht op minimumsteun pas ontstaat vanaf de ingebruikname van de installatie.

Krachtens artikel 1, 01 (algemene voorwaarden) van het AREI gelden de voorschriften van het AREI-reglement voor alle elektrische installaties bestemd voor omvorming, transport, verdeling of gebruik van elektrische energie voor zover de frequentie van de stroom niet groter is dan 10.000 HZ.

Krachtens artikel 3, zesde lid van het AREI dient het begrip elektrische installatie te worden begrepen als *'een geheel bestaande uit elektrische machines, toestellen en leidingen'*.

Een elektrische machine of toestel wordt in artikel 3, eerste lid van het AREI gedefinieerd als *'apparaat dat dient voor productie omvorming, verdeling of gebruik van elektrische energie'*.

Een elektrische leiding wordt in artikel 3, derde lid van het AREI gedefinieerd als *'geleiders samengevoegd met hun individuele mantels en hun eventueel gemeenschappelijke mantel of gemeenschappelijke koker. Een enkele geleider met zijn eventuele mantel kan een bijzondere uitvoering zijn van een elektrische leiding'*.

Krachtens artikel 270 AREI moet elke laagspanningsinstallatie, zelfs deze gevoed via een privé-installatie, met uitzondering van luchtlijnen en ondergrondse leidingen van openbare elektriciteitsverdelingsnetten voor de ingebruikname van de installatie aan een gelijkvormigheidsonderzoek onderworpen worden volgens de voorschriften van het huidig reglement.

Zonder afbreuk te doen aan het naleven van de voorschriften van het huidig reglement vanaf de ingebruikname, moet elke laagspanningsinstallatie na belangrijke wijziging of beduidende uitbreiding van de bestaande installatie gecontroleerd worden of deze conform met de reglementaire voorschriften uitgevoerd werden. Dit gelijkvormigheidsonderzoek beperkt zich tot het bijgevoegde of gewijzigde gedeelte van de installatie.

Deze gelijkvormigheidsonderzoeken moeten uitgevoerd worden hetzij door een afgevaardigde van de verdeler belast met het onderzoek, hetzij door een erkend organisme, hetzij door de bevoegde of de ermee belaste overheid, volgens de voorschriften van dit hoofdstuk.

Krachtens artikel 275, 01 (voorwerp van de erkenning) van het AREI worden organismen erkend voor het uitvoeren van de gelijkvormigheidscontroles vóór de ingebruikname en vóór de controlebezoeken van de elektrische installaties zoals voorzien in de artikelen 270 tot 273 van dit reglement en vóór de controlebezoeken van de elektrische installaties zoals voorzien in de artikelen 262 en 263 van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, door de Minister die Energie onder zijn bevoegdheid heeft overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

Een ‘gelijkvormigheidscontrole vóór de ingebruikname’ wordt in artikel 275, 02 (definities) van het AREI gedefinieerd als ‘*gelijkvormigheidscontrole van elektrische installaties voorzien in de artikelen 270 en 272 van dit reglement*’.

Krachtens artikel 273 van het AREI moet na het gelijkvormigheidsonderzoek of het controlebezoek, uitgevoerd in de gevallen voorzien in de artikels 270 tot 272, een proces-verbaal opgesteld worden overeenkomstig de voorschriften opgelegd door de Ministers die respectievelijk Energie en Arbeidsveiligheid onder hun bevoegdheid hebben, ieder voor wat hem betreft en dat door de eigenaar of beheerder moet voorgelegd worden aan de ambtenaar die met het toezicht is belast. Als het gaat om een hoogspanningsinstallatie, moet het aangenomen organisme of de overheid die de controle uitvoert haar vaststellingen in een speciaal register schrijven dat hiervoor is bestemd en dat moet worden voorgelegd bij elke opeising door de ambtenaar met het toezicht of de controle belast.

Uit voorgaande bepalingen volgt aldus dat alvorens een elektrische laagspanningsinstallatie in gebruik kan worden genomen, deze installatie in zijn geheel, zijnde de machines, toestellen en leidingen samen, aan een gelijkvormigheidsonderzoek moet worden onderworpen. De door de overheid erkende keurder bevoegd voor het uitvoeren van een gelijkvormigheidsonderzoek stelt van het gelijkvormigheidsonderzoek een proces-verbaal, lees keuringsverslag, op. De inhoud van het keuringsverslag zal enkel conform de AREI-regels zijn indien het gelijkvormigheidsonderzoek werd uitgevoerd op een elektrische installatie die in zijn geheel is geplaatst en waarbij de verscheidene onderdelen van deze installatie, met name de machines, toestellen en leidingen aan elkaar zijn aangesloten.

Een elektrische installatie voor de productie van elektriciteit uit zonnepanelen (hierna ‘PV-installatie’) vormt een elektrische laagspanningsinstallatie in de zin van artikel 1, 01 (algemene voorwaarden) *conj.* artikel 270 van het AREI. Bijgevolg dient een PV-installatie alvorens de ingebruikname aan een gelijkvormigheidsonderzoek te worden onderworpen en dient de door de overheid erkende keurder hiervan een keuringsverslag op te stellen. De inhoud van het keuringsverslag van de PV-installatie zal aldus enkel conform de AREI-regels zijn indien het gelijkvormigheidsonderzoek werd uitgevoerd op een PV-installatie die in zijn geheel is geplaatst en waarbij de verscheidene onderdelen van deze installatie, met name de machines, toestellen en leidingen aan elkaar zijn aangesloten.

Eerste onderdeel

In casu oordelen de appelrechters dat het op 22 juni 2011 opgestelde keuringsverslag van de kwestieuze PV-installatie in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels en voorschriften van eerste eiseres en aldus correct, volledig en waarheidsgetrouw was, waardoor de datum van ingebruikname bepaald kan worden op 29 juni 2011 en eerste verweerster derhalve gerechtigd is op een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat vanaf 29 juni 2011.

De appelrechters komen tot deze beslissing door te oordelen en vast te stellen dat:

- het op het ogenblik van de keuring, zijnde aldus het moment waarop het gelijkvormigheidsonderzoek wordt uitgevoerd, noodzakelijk maar voldoende is dat de volledige PV-installatie geplaatst is en op een veilige manier in werking kan worden gesteld, doch niet dat deze installatie alsdan volledig aangesloten of werkzaam moet zijn;
- een loutere controle van het AC-gedeelte van een PV-installatie volstaat zodat een controle van het DC-gedeelte niet vereist is opdat er sprake zou zijn van een geldig keuringsverslag.

Specifiek met betrekking tot de kwestieuze PV-installatie oordelen en stellen de appelrechters vast dat:

- het keuringsverslag dateert van 22 juni 2011;
- de datum van ingebruikname van de PV-installatie 29 juni 2011 is;
- uit de door keurder J. C. afgelegde verklaring blijkt dat op het ogenblik van de keuring de installatie AREI-technisch (AC-gedeelte) klaar was, dat zijn werkzaamheden zich alsdan beperkten tot het gedeelte tot aan de omvormer en dat omtrent het DC-gedeelte men op dat ogenblik bezig was met de laatste werkzaamheden;
- blijkens de door gerechtsdeurwaarder Marnic Reynders gedane vaststellingen van 1 juli 2011 de installatie niet volledig was aangesloten nu er 51 stroomverdeeldozen aanwezig en geïnstalleerd waren, waarvan er aan 13 stroomverdeeldozen kabels en aan 38 stroomverdeeldozen geen kabels aangesloten waren;

- het DC-gedeelte van de kwestieuze PV-installatie niet werd gecontroleerd of gekeurd;
- wat betreft de zonnepanelen en omvormers enkel het vermogen werd vermeld.

Door aldus te oordelen, terwijl uit de artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI volgt dat een PV-installatie voor ingebruikname in zijn geheel aan een gelijkvormigheidsonderzoek moet worden onderwerpen, waaronder aldus zowel het AC-gedeelte als het DC-gedeelte dient te worden begrepen, hetgeen vereist dat de PV-installatie in zijn geheel is geplaatst en dat de verscheidene onderdelen van de installatie, zijnde de machines en toestellen en de leidingen aan elkaar aangesloten moeten zijn, verantwoordende de appelrechters hun beslissing dat het op 22 juni 2011 opgestelde keuringsverslag in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels en aldus correct, volledig en waarheidsgetrouw was waardoor de datum van ingebruikname bepaald kan worden op 29 juni 2011, niet naar recht (schending artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI).

Door op grond van voormelde overwegingen verder te beslissen dat er een fout aanwezig is aan de zijde van eerste eiseres met name dat zij onterecht de datum van ingebruikname wijzigde van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011, schenden de appelrechters voormelde bepalingen evenals de artikelen 1382 en 1383 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Door op grond van voormelde overwegingen verder te beslissen dat er een fout aanwezig is aan de zijde van eerste en tweede eiseres met name dat zij zich niet als een normaal zorgvuldig netbeheerder hebben gedragen in het kader van hun toekennings- en uitbetalingsplicht, schenden de appelrechters voormelde bepalingen evenals de artikelen 1382 en 1383 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Door op grond van voormelde overwegingen verder de administratieve beslissing van eerste eiser waar de datum van ingebruikname van de kwestieuze PV-installatie van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011 buiten toepassing te verklaren, schenden de appelrechters voormelde bepalingen evenals artikel 159 van de Grondwet.

Door op grond van voormelde overwegingen nog te beslissen dat eerste eiseres gehouden is aan eerste verweerster voor de daartoe voorziene periode groenestroomcertificaten toe te kennen voor de door de kwestieuze PV-installatie geproduceerde elektriciteit, die een minimumsteun van 330 euro per

groenestroomcertificaat genereren, schenden de appelrechters voormelde bepalingen evenals artikel 7.1.1 van het Energiedecreet.

Door op grond van voormelde overwegingen tweede eiseres en derde eiseres te veroordelen tot betaling aan eerste verweerster van een bedrag van 2.179.080,00 euro, vermeerderd met de compensatoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de respectieve uitbetalingsdata van de groenestroomcertificaten tot datum van dagvaarding, meer de gerechtelijke interesten aan dezelfde interestvoet vanaf datum van dagvaarding tot datum van volledige betaling alsook te beslissen voor recht dat tweede en derde eiseres gehouden zijn de minimumsteun ten bedrage van 330 euro per groenestroomcertificaat aan eerste verweerster toe te kennen voor de voorziene periode voor de elektriciteit die zal worden opgewekt door de kwestieuze PV-installatie vanaf augustus 2022, schenden de appelrechters voormelde bepalingen evenals artikel 7.1.6, §1, eerste lid en vijfde lid, 5°, c) van het Energiedecreet.

Tweede onderdeel

De appelrechters stellen vast dat eerste eiseres in de Mededeling 2009-4 een concrete invulling en toepassing heeft gemaakt van een aantal bij decreet van 8 mei 2009 door het Vlaamse parlement ingevoerde wijzigingen inzake de organisatie van de elektriciteitsmarkt. De appelrechters beslissen dat uit de Mededeling 2009-4 van eerste eiseres niet blijkt dat een controle van het DC-gedeelte vereist was op dat er sprake zou zijn van een geldig AREI-atteest. Uit deze mededeling moet naar het oordeel van de appelrechters worden afgeleid dat het volstaat dat ‘zowel het vermogen van de omvormers als dat van de zonnepanelen zelf worden vermeld in het AREI- keuringsverslag’.

De appelrechters stellen vervolgens vast dat op bladzijde 2 (bovenaan) van het keuringsverslag vermeld staat onder ‘beschrijving installatie’ :

‘installatie aan het vertrek gevoed via:

- 10.400 KV/3N400V
- 1600 KVA 2x
- temperatuurbeveiliging

- installatie nog te keuren’.

De appelrechters overwogen dat zij alleen maar kunnen vaststellen dat blijkbaar de vermelding ‘10.400 KV/3N400V’ betrekking heeft op het vermogen van de zonnepanelen en ‘1600 KVA 2x’ op de omvormers, zodat voldaan werd aan de vereisten om het vermogen van de zonnepanelen en de omvormers te vermelden.

Tweede en derde eiseressen voerden in conclusie aan dat het AREI-keuringsattest van 22 juni 2011 het vermogen van de zonnepanelen en omvormers niet uitdrukkelijk vermeldde, doch in dit verband enkel een verwijzing bevatte naar het *As Built*-dossier (syntheseconclusie tweede en derde eiseressen, blz. 118-119, nr. 281, derde lid en nr. 284). Tweede en derde eiseressen voerden aan dat het keuringsverslag van 22 juni 2011 voor de voedingstransformatoren een foutieve transformatorspanning opgaf van 10.400KV/400V in plaats van 10600V/320V. Uit de door tweede en derde eiseressen weergegeven steekkaart bleek nog dat het vermogen van deze transformatoren 1600 KVA bedroeg (blz. 39 en 42 van de syntheseconclusie van tweede en derde eiseressen). Hiermee voerden tweede en derde eiseressen aan dat de door de appelrechters genoemde waarden geen betrekking hadden op het vermogen van de zonnepanelen en van de omvormers maar wel de spanning en het vermogen van de voedingstransformatoren weergaven.

Eerste eiseres wees er in dezelfde zin op dat zelfs eerste verweerster in conclusie te kennen had gegeven dat het keuringsverslag van 22 juni 2011 *prima facie* niet voldeed aan de vereisten van eerste eiseres (bv. m.b.t. de vermelding van het vermogen van de omvormers en zonnepanelen) (syntheseconclusie van eerste eiseres, blz. 30).

Eerste verweerster gaf inderdaad in haar syntheseconclusie van 1 september 2022 te kennen dat de volledige installatie werd geplaatst, hetgeen “afdoende (blijkt) uit het AS Built-dossier dat de keuringsinstantie OCB heeft afgetekend en dat bij het keuringsverslag van 22 juni 2011 (stuk 4) werd gevoegd. Het As Built-dossier vermeldt alle details van de geplaatste installatie, met inbegrip van het aantal, type en vermogen van de omvormers en de zonnepanelen” (syntheseconclusie van eerste verweerster van 1 september 2022, blz. 18, nr. 42). Eerste verweerster verwees in dit verband nog naar de verklaring van de heer C., technisch directeur van OCB, die verklaarde “(...) Deze laatste nota's verplichtten inderdaad gegevens te vermelden zoals aantal en vermogen

van zonnepanelen en omvormers. Tot voor 15/08/2011 heeft O.C.B. voor de beschrijving van de installatie enkel de AC-zijde op de verslagen vermeld. Voor de DC-zijde van de PV-installatie verwijst O.C.B. op het verslag nr. 4169300 naar het "As Built"-dossier van de PV-installatie, o.a. bij de rubriek "algemeenheden" en "nota's". Het "As Built"-dossier bevat o.a. de schema's, met vermelding van aantal en vermogen, van de zonnepanelen en de omvormers. Bovendien worden die door de inspecteur van O.C.B. afgetekend op 22/06/2011. Op basis hiervan besluit en attesteert het verslag 4169300 van O.C.B. dat de volledige PV-installatie geplaatst werd, en in overeenstemming is met het AREI, op datum van 22/06/2011." (syntheseconclusie in hoger beroep van eerste verweerster van 1 september 2022, blz. 22, nr. 51).

Eerste verweerster gaf aldus eveneens te kennen dat het vermogen van de zonnepanelen en van de omvormers niet vermeld werd in het keuringsverslag. Evenmin betwistte zij dat de door het hof van beroep weergegeven vermeldingen in het keuringsverslag betrekking hadden op de voedingstransformatoren, zoals door tweede en derde eiseressen werd aangevoerd.

Hieruit volgt dat er tussen de partijen geen betwisting bestond dat het keuringsverslag geen melding maakte van het vermogen van de zonnepanelen en van de omvormers en dat er in dit verband enkel verwezen werd naar het *As Built*-dossier.

Door te beslissen dat het keuringsverslag zelf melding maakte van het vermogen van zonnepanelen en van de omvormers, terwijl er tussen partijen geen betwisting was dat het keuringsverslag zelf hiervan geen melding maakte, werpen de appelrechters een betwisting op die tussen de partijen was uitgesloten en schenden zij het algemeen rechtsbeginsel volgens hetwelk de partijen de grenzen van het geschil bepalen (het beschikkingsbeginsel), zoals eveneens vervat in artikel 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek, en artikel 8.3 van het Burgerlijk Wetboek volgens hetwelk enkel betwiste feiten bewezen dienen te worden.

Door te beslissen dat blijkbaar de vermelding '10.400 KV/3N400V' betrekking heeft op het vermogen van de zonnepanelen en '1600 KVA 2x' op de omvormers, zonder aan partijen de mogelijkheid te geven hierover standpunt in te nemen, schenden de appelrechters nog het algemeen rechtsbeginsel houdende de eerbied voor het recht van verdediging.

Door in die zin te beslissen dat blijkbaar de vermelding ‘10.400 KV/3N400V’ betrekking heeft op het vermogen van de zonnepanelen en ‘1600 KVA 2x’ op de omvormers terwyl

- het keuringsverslag geen enkele indicatie bevat dat de genoemde waarden betrekking hebben op het vermogen van de zonnepanelen en van de omvormers, en wel integendeel uit het keuringsverslag blijkt dat de waarden betrekking hebben op de voeding van de installatie aan het vertrek (dit is het aansluitingspunt van Fluvius, waarbij aangegeven werd dat dit aansluitingspunt van Fluvius gevoed werd door voedingstransformatoren met een spanning van 10.400KV/3N400V en een vermogen van 1600KvA 2x, zoals door tweede en derde eiseressen gepreciseerd werd in hun syntheseconclusie (blz. 39 en 42)),
- geen van de partijen betwistte dat het keuringsverslag het vermogen van de zonnepanelen en van de omvormers niet vermeldde en deze vermeldingen integendeel enkel waren opgenomen in het *As Built*-dossier waarnaar het keuringsverslag verwees,
- tweede en derde eiseressen hadden aangevoerd dat de in het keuringsverslag genoemde en door de appelrechters weergegeven waarden betrekking hadden op de voedingstransformatoren, hetgeen door eerste verweerster niet werd betwist,

leiden de appelrechter uit het keuringsverslag iets af dat, gelet op alle bovengenoemde omstandigheden, volstrekt onmogelijk was en schenden de appelrechters het algemeen rechtsbeginsel dat grenzen stelt aan de beoordelingsvrijheid van de rechter.

Door in die zin te beslissen, geven de appelrechters van het keuringsverslag van 22 juni 2011 ten slotte een onmogelijke uitlegging en schenden zij de bewijskracht ervan. Voormeld keuringsverslag maakte melding van de kenmerken van de installatie aan het vertrek, dit is het aansluitingspunt van Fluvius waarbij aangegeven werd dat dit aansluitingspunt van Fluvius gevoed werd door voedingstransformatoren met een spanning van 10.400KV/3N400V en een vermogen van 1600KvA 2x, zoals door tweede en derde eiseressen gepreciseerd werd in hun syntheseconclusie (blz. 39) en niet door eerste verweerster betwist werd. De waarde 10.400 KV/3N400V heeft derhalve betrekking op de transformator spanning. Zonnepanelen hebben een maximale spanning van +/- 60 Volt. Er bestaat op de markt geen enkel zonnepaneel “met

een vermogen van 10.400 Volt” noch met “een spanning van 10.400 volt” (schending van de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek).

Door op grond van voormelde overwegingen te beslissen dat

- het op 22 juni 2011 opgestelde keuringsverslag in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en aldus correct, volledig en waarheidsgetrouw was waardoor de datum van ingebruikname bepaald kan worden op 29 juni 2011, verantwoord de appelrechters hun beslissing niet naar recht (schending van de algemene rechtsbeginselen houdende het beschikkingsbeginsel en houdende de eerbied voor het recht van verdediging en het algemeen rechtsbeginsel dat grenzen stelt aan de feitelijke beoordelingsvrijheid van de rechter, de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek, 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek evenals de artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI);
- eerste eiseres een fout heeft begaan door de datum van ingebruikname te wijzigen van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011, schenden de appelrechters bovenvermelde algemene rechtsbeginselen, de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek, 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek evenals de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek,
- tweede en derde eiseres een fout hebben begaan in het kader van hun toekenning- en uitbetalingsplicht schenden de appelrechters bovenvermelde algemene rechtsbeginselen, de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek, 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek evenals de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek,
- de administratieve beslissing van eerste eiseres waarin de datum van ingebruikname wordt verplaatst, buiten toepassing moet worden verklaard, schenden de appelrechters bovenvermelde algemene rechtsbeginselen, de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek, 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek evenals artikel 159 van de Grondwet,
- eerste eiseres derhalve gehouden is groenestroomcertificaten toe te kennen die een minimumsteun van € 330 per groenestroomcertificaat genereren, schenden de appelrechters bovenvermelde algemene rechtsbeginselen, de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek, 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek evenals artikel 7.1.1 van het Energiedecreet)

- en tweede en derde eiseressen te veroordelen tot betaling van een bedrag van° € 2.179.080, meer interesten en te beslissen dat tweede en derde eiseressen gehouden zijn de minimumsteun ten bedrage van € 330 per groene certificaat aan verweerster toe te kennen voor de periode vanaf augustus 2022 verantwoordende de appelrechters hun beslissing niet naar recht (schending bovenvermelde algemene rechtsbeginselen, de artikelen 5.64, 8.17 en 8.18 van het Burgerlijk Wetboek, 1138, 2° van het Gerechtelijk Wetboek evenals artikel 7.1.6, §1, eerste lid en vijfde lid, 5°, c) van het Energiedecreet).

Derde onderdeel

De appelrechters overwegen op bladzijde 19 van het bestreden arrest als volgt:

29.

Het hof leidt uit het door [eerste tot en met derde eiseres] gevoerde verweer af dat zij voorhouden dat uit de lezing van het kwestieuze keuringsverslag blijkt dat het DC-gedeelte niet gecontroleerd werd, waardoor het verslag niet volledig was waardoor zij geen recht had op tussenkomst van de minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat (versie van eerste eiseres) of geen recht op enige minimumsteun (versie van tweede en derde eiseres).

Nochtans werd in het kader van de door [eerste verweerster] gevoerde aanvraagprocedure het kwestieuze AREI-keuringsverslag van 22.06.2011 aan [eerste eiseres] en naderhand aan [tweede en derde eiseres] tijdig overgemaakt (met goedkeuring en naderhand de plaatsing van een groenestroommeter tot gevolg), waarna de waarde van de groenestroomcertificaten werd vastgesteld op 330 EUR, hetgeen ook effectief door [tweede en derde eiseres] aan [eerste verweerster] werd uitbetaald.

Het hof stelt vast dat, ondanks het feit dat [eerste tot en met derde eiseres] voorhouden dat het AREI-keuringsverslag niet volledig en waarheidsgetrouw zou zijn en meer bepaald dat hieruit zou blijken dat het DC-gedeelte niet werd gecontroleerd terwijl dit volgens hen verplicht was, zowel [eerste eiseres] als [tweede en derde eiseres] dit bij eenvoudige

lezing van het kwestieuze verslag hadden kunnen opmerken, hetgeen zij niet gedaan hebben en integendeel de op basis van dit keuringsverslag door [eerste verweerster] gedane aanvraag zonder voorbehoud hebben goedgekeurd waarna [tweede en derde eiseres] overgegaan is tot uitbetaling. Als gevolg hiervan werden groenestroomcertificaten uitgereikt en vergoed a rato van 330 EUR per certificaat. Het hof leidt hieruit af dat zowel [eerste eiseres] als [tweede en derde eiseres] van oordeel waren dat alsdan het voorliggende keuringsverslag volledig en waarheidsgetrouw was.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat zij pas later in kennis zouden zijn gesteld van de door de gerechtsdeurwaarder Marnic Reynders op 1 juli 2011 gedane vaststellingen op verzoek van BVBA Maes, zijnde een rechtstreekse concurrent van [eerste verweerster] (stuk 8 [tweede en derde eiseres]), nu de daarin gedane vaststellingen niet voor gevolg hebben dat de waarachtigheid en volledigheid van het AREI-keuringsverslag ondergraven wordt (zie verder).

De overweging van de appelrechters dat zowel eerste eiseres als tweede en derde eiseres op het moment van de aanvraag van eerste verweerster bij eenvoudige lezing van het kwestieuze verslag van 22 juni 2011 hadden kunnen opmerken dat het AREI-keuringsverslag niet volledig en waarheidsgetrouw was en meer bepaald dat hieruit bleek dat het DC-gedeelte niet werd gecontroleerd, doet geen afbreuk aan het feit dat het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 niet werd opgesteld in overeenstemming met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels, zodat de installatie niet wettig in gebruik genomen kon worden en er derhalve vanaf die datum ook geen groenestroomcertificaten, noch minimumsteun kon worden toegekend.

Op grond van voormelde overweging is de beslissing van de appelrechters dat het op 22 juni 2011 opgestelde keuringsverslag in overeenstemming was met de alsdan geldende regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels en aldus correct, volledig en waarheidsgetrouw was, evenmin naar recht verantwoord (schending van de artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI).

Vierde onderdeel

Zowel de bepalingen vervat in de artikelen 7.1.1 en 7.1.6 van het Energiedecreet als de genoemde bepalingen van het AREI raken de openbare orde. Hieruit volgt dat er niet rechtsgeldig afstand gedaan kan worden van deze bepalingen.

In zoverre de overweging van de appelrechters op bladzijde 19 van het bestreden arrest, zoals geciteerd in het derde onderdeel, gelezen dient te worden als een afstand van rechtsvordering aan de zijde van eerste tot en met derde eiseres, schenden de appelrechters de artikelen 7.1.1 en 7.1.6 van het Energiedecreet, de artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI, evenals het algemeen rechtsbeginsel volgens het welk afstand van recht niet wordt vermoed alsook artikel 823 van het Gerechtelijk Wetboek.

*

* *

TWEEDE MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen

- de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek;
- artikel 7.1.1 van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (hierna 'Energiedecreet'), zoals van kracht voor de wijziging ervan bij decreet van 13 juli 2012, gepubliceerd op 20 juli 2012,
- artikel 6.1.4, §1 van het Besluit van 19 november 2010 de Vlaamse Regering houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 (hierna 'Energiebesluit');
- artikelen 1, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij Koninklijk Besluit van 25 april 2013, 3, 270, 273 en 275 van het Koninklijk Besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de

elektrische installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard (hierna 'AREI'), allen zoals van kracht voor de opheffing ervan bij Koninklijk Besluit van 8 september 2019.

Aangevochten beslissing

De appelrechters oordelen dat er een fout in de zin van artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek aanwezig is aan de zijde van eerste eiseres.

Op grond daarvan oordelen de appelrechters dat eerste eiseres gehouden is vanaf 1 juni 2013 voor de daartoe voorziene periode groenestroomcertificaten toe te kennen aan eerste verweerster voor de door de kwestieuze PV-installatie geproduceerde elektriciteit, die een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat genereren.

De beslissing wordt door de appelrechters als volgt met redenen omkleed (bladzijden 31 tot en met 36 van het bestreden arrest):

“44.

Het hof stelt vast dat [eerste eiseres] als autonome dienst met rechtspersoonlijkheid onder toezicht van het Vlaams Parlement n.a.v. de aanvraag van [eerste verweerster] beslist heeft tot goedkeuring, zijnde dat zij de datum van ingebruikname van de kwestieuze PV-installatie bepaald heeft op 29.06.2011 en dat zij de groenestroomcertificaten heeft toegekend. Als gevolg hiervan werd door [tweede en derde eiseres] als netbeheerder een minimumsteun van 330 EUR per certificaat toegekend.

Het is immers, bij toepassing van art. 7.1.6 §1 Energiedecreet, [tweede en derde eiseres] als netbeheerder, die de minimumsteun toekent voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die is opgewekt in installaties die aangesloten zijn op hun net.

[Eerste eiseres] houdt voor in juni 2013 kennis te hebben gekregen van het op 01.07.2011 opgesteld P.V. van gerechtsdeurwaarder Reynders, waarna

zij een onderzoek voerde en tot het oordeel kwam dat de kwestieuze PV-installatie niet 29.06.2011 als datum van ingebruikname had maar wel 01.07.2011, zodat de installatie niet voldeed aan de voorwaarden voor het bekomen van een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat maar wel van 240 EUR.

Als gevolg hiervan heeft [eerste eiseres] de datum van ingebruikname gewijzigd en de aanmaak van nieuwe stroomcertificaten (tijdelijk) stilgelegd en naderhand beslist om alsdan groenestroomcertificaten toe te kennen in functie van de nieuwe datum van ingebruikname, waarbij [tweede en derde eiseres] de minimumsteun tot 240 EUR herleidde[n] en uitbetaalde[n].

Het hof stelt aldus vast dat [eerste eiseres] door de datum van indienstneming van de installatie in de certificatenbank aan te passen naar 01.07.2011 (met als gevolg dat de minimumvergoeding per groenestroomcertificaat van 330 naar 240 EUR herleid werd) de vorige beslissing waarbij de datum van ingebruikname bepaald werd op 29.06.2011 heeft opgeheven.

De oorspronkelijke beslissing van [eerste eiseres] om aldus deze datum van ingebruikname te bepalen op 29.06.2011, waardoor [eerste verweerster] vanwege [eerste eiseres] toekenning verkreeg tot het bekomen van groenestroomcertificaten en waardoor zij vanwege [tweede en derde eiseres] een minimumsteun van 330 EUR kreeg toegekend, betreft een administratieve rechtshandeling die in hoofde van [eerste verweerster] rechten heeft doen ontstaan op de datum van ingebruikname per 29.06.2011 met daaraan gekoppeld een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat gedurende 20 jaar vanaf die datum van ingebruikname.

Door aldus de datum van indienstneming te wijzigen naar 01.07.2011 waardoor [eerste verweerster] slechts gerechtigd was op een minimumsteun van 240 EUR is er in hoofde van [eerste eiseres] beslist tot opheffing van de vorige beslissing (en waarbij [eerste verweerster] vanwege [tweede en derde eiseres] een minimumsteun van 330 EUR kreeg toegekend), nu aan de handeling die zij had verricht voor de toekomst haar gelding ontnomen werd, waarbij de rechtsgevolgen van die handeling voor het verleden bleven bestaan.

Het hof is van oordeel dat er in hoofde van [eerste eiseres] geen sprake is van een schorsing van de rechtshandeling maar wel van een opheffing, nu de uitvoering van de beslissing niet werd verdaagd maar integendeel een andere wijzigende beslissing werd genomen. Ten overvloede voegt het hof hieraan toe dat [eerste eiseres] niet aantoont dat de oorspronkelijk genomen rechtshandeling tijdelijk geschorst werd doch, zij het na een zekere periode, louter vervangen werd door een andere beslissing en die beslissing ook opgenomen werd in de certificatenbank.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat [eerste eiseres] op 21.11.2013 aan [eerste verweester] liet weten dat de datum van indienstneming 'provisoir' aangepast werd in de certificatenbank, al dan niet in overleg met [eerste verweester], nu naderhand bleek dat deze beslissing niet tijdelijk van aard was en [eerste eiseres] bovendien al die tijd haar beslissing niet gewijzigd heeft.

Hieraan wordt evenmin afbreuk gedaan doordat [eerste eiseres] verwijst naar artikel 6.1.6 van het Energiebesluit, nu:

- *de door haar in conclusies geciteerde laatste alinea pas werd ingevoerd bij art. 10 B.Vl.Reg. 9 mei 2014 (BS 3 juni 2014) met ingang van 1 april 2014 (art. 55) zodat het niet van toepassing is op huidig geschil;*
- *[eerste eiseres] evenmin gehandeld heeft overeenkomstig de aldan geldende voorschriften van artikel 6.1.6.*

Het hof voegt daar eveneens aan toe dat hieraan evenmin afbreuk wordt gedaan doordat de [eerste tot en met derde eiseres] verwijzen naar de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit van 17 juli 1991 en naar de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor begrotingen, nu het hof hieruit niet kan afleiden dat de door [eerste tot en met derde eiseres] aangegeven bepalingen uit die wetten van toepassing zijn op de regeling van de groenestroomcertificaten, te meer de hierop betreffende materie uitdrukkelijk geregeld wordt in het Energiedecreet en het Energiebesluit.

M.b.t. het door [eerste eiseres] in ondergeschikte orde gevoerde verweer alsdat de opheffing van de eerst genomen administratieve rechtshandeling regelmatig zou zijn, verwijst het hof naar hetgeen hoger geoordeeld werd, met name dat op het ogenblik van de door [eerste verweerster] ingediende aanvraag tot het bekomen van groenestroomcertificaten haar PV-installatie voldeed aan de alsdan geldende voorwaarden. De oorspronkelijk genomen beslissing van [eerste eiseres] tot bepaling van de datum van ingebruikname van de installatie per 29.06.2011 en de toekenning van de ermee samenhangende groenestroomcertificaten (met als gevolg de door [tweede en derde eiseres] verleende toekenning van een minimumsteun van 330 EUR) was derhalve regelmatig en de beslissing tot bepaling van de datum van ingebruikname per 01.07.2011 (met als gevolg de toekenning van 240 EUR) onregelmatig.

46.

Het hof is van oordeel dat in hoofde van [eerste eiseres] een fout bewezen is, nu zij ten onrechte de datum van ingebruikname wijzigde van 29.06.2011 naar 01.07.2011 met als gevolg dat de aan [eerste verweerster] toekomende minimumsteun herleid werd van 330 naar 240 EUR per groenestroomcertificaat.

Van een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid mag verwacht worden dat zij onderzoekt of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen.

In hoofde van [tweede en derde eiseres] als netbeheerder kan eveneens een fout worden weerhouden in het kader van haar toekennings- en uitbetalingsplicht.

Als een normaal en zorgvuldige netbeheerder had zij aldus de verplichting het AREI- keuringsverslag na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en datum van ingebruikname, nu deze elementen van cruciaal belang zijn in het kader van de door haar toe te kennen minimumsteun.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat [tweede en derde eiseres] geen inhoudelijke maar een 'papieren' controle diende te verrichten, nu de volledigheid en waarachtigheid van het keuringsverslag alsook de datum van ingebruikname van de installatie blijkt uit een eenvoudige (zelfs prima facie) lezing van het kwestieuze AREI-keuringsverslag.

Dit geldt des te meer nu uit eenvoudige lezing van het keuringsverslag zelf blijkt dat de keuring van het DC-gedeelte niet gebeurd was (en dus niet begrepen was in de AREI-keuring) en [tweede en derde eiseres] zich naderhand baseerde op de afwezigheid van controle/keuring van het DC-gedeelte om de geldigheid en waarachtigheid van het AREI-keuringsverslag in twijfel te trekken, waarbij de minimumsteun van 330 EUR naar 240 EUR herleid werd waarbij [tweede en derde eiseres] thans blij[(ft)ven] voorhouden dat [eerste verweerder] niet gerechtigd is op enige minimumsteun, niettegenstaande de verplichting van controle/keuring van het DC-gedeelte niet blijkt uit de alsdan geldende regels.

Het hof is van oordeel dat [eerste verweerder] niet ten genoegen van recht het bewijs levert dat zij meer schade heeft geleden dan de gederfde uitbetalingen, bestaande uit het verschil tussen de effectief uitbetaalde minimumsteun en de minimumsteun waarop zij gerechtigd was.

Andere schade, waaronder de door [eerste verweerder] ingeroepen reputatieschade, wordt ten andere niet aangetoond.

Evenmin wordt aangetoond dat op roekeloze wijze door de [eerste tot en met derde eiseres] een burgerlijke partijstelling werd verricht.

47.

Hoger werd aangetoond dat de oorspronkelijke beslissing van [eerste eiseres] conform de alsdan geldende regels en conform haar eigen richtlijnen werd genomen zodat door voorlegging van het AREI-keuringsverslag van 22.06.2011 voldaan was aan de voorwaarden voor goedkeuring van de door [eerste verweerder] gedane aanvraag met als datum van ingebruikname van de installatie op 29.06.2011 en de bijhorende toekenning van groenestroomcertificaten, waarna de door

[tweede en derde eiseres] gegeven toekenning van minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat volgde.

Nu artikel 159 van de Grondwet een absolute gelding heeft welke de hoven en de rechtbanken ertoe verplicht zich van de toepassing van onregelmatige besluiten te onthouden, is het hof van oordeel dat de beslissing waarbij de datum van indienstname van de PV-installatie van [eerste verweerster] gewijzigd werd (van 29.06 naar 01.07.2011) met als gevolg dat de aan [eerste verweerster] toekomende minimumsteun per groenestroomcertificaat teruggebracht werd van 330 naar 240 EUR buiten toepassing moet worden verklaard.

Als gevolg hiervan dient de datum van ingebruikname van de installatie bepaald te worden op 29.06.2011 en is [eerste verweerster] aldus gerechtigd op een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat vanaf de oorspronkelijke aanvangsdatum.

48.

Uit hetgeen hoger geoordeeld werd, volgt dat:

- *de door [tweede en derde eiseres] ingestelde vordering tot terugbetaling van alle minimumsteun dient te worden afgewezen;*
- *de door [eerste verweerster] lasten [tweede verweerster] ingestelde vordering ongegrond is;*
- *de door [tweede verweerster] lastens [derde verweerster] ingestelde vordering zonder voorwerp is.*

49.

Het hof is aldus van oordeel dat het bestreden vonnis van 5 november 2018 hervormd dient te worden en dat voor recht wordt gezegd dat de datum van ingebruikname van de kwestieuze PV-installatie bepaald wordt op 29.06.2011, dat [eerste eiseres] hiermee overeenkomstige groenestroomcertificaten dient toe te kennen, dat [eerste verweerster] gerechtigd is op de oorspronkelijke minimumsteun ten bedrage van 330 EUR per groenestroomcertificaat voor de periode vanaf 1 juli 2011, dat [eerste eiseres] gehouden is vanaf 1 juni 2013 voor de daartoe voorziene periode groenestroomcertificaten toe te kennen voor de door de kwestieuze PV-installatie geproduceerde elektriciteit en [tweede en derde eiseres] om

de daarmee overeenstemmende minimumsteun toe te kennen en uit te betalen à rato van 330 EUR per groenestroomcertificaat.

M.b.t. de door de PV-installatie van [eerste eiseres] opgewekte elektriciteit t.e.m. juli 2022 wordt [en] [tweede en derde eiseres] veroordeeld tot betaling van een bedrag van 2.719.080,00 EUR, vermeerder met de compensatoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de respectieve uitbetalingsdata van de groenestroomcertificaten tot datum van dagvaarding, meer de gerechtelijke interesten aan dezelfde interestvoet vanaf datum van dagvaarding tot datum van volledige betaling.

Het hof zegt verder voor recht dat [tweede en derde eiseres] gehouden is [zijn] de minimumsteun ten bedrage van 330 EUR per groenestroomcertificaat aan [eerste verweerster] uit te betalen voor de voorziene periode voor de elektriciteit die zal worden opgewekt door de kwestieuze PV-installatie vanaf augustus 2022.

Het hof zegt verder voor recht dat alle door [eerste verweerster] gevorderde interesten gekapitaliseerd worden op datum van 01.09.2002.

50.

Het incidenteel beroep van [tweede en derde eiseres] wordt ongegrond verklaard.”

Grievens

Eerste onderdeel

Krachtens de artikel 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek is er sprake van een fout wanneer de algemene zorgvuldigheidsnorm wordt geschonden dan wel een regel die een gebod of verbod inhoudt.

De appelrechters stellen vast en oordelen dat:

- er aan de zijde van eerste eiseres een fout bewezen is, nu zij ten onrechte in juni 2013 de datum van ingebruikname wijzigde van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011 met als gevolg dat de aan eerste verweerster toekomende minimumsteun herleid werd van 330 naar 240 EUR per groenestroomcertificaat;
- van een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid mag verwacht worden dat zij onderzoekt of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen.

In zoverre de beoordeling van de appelrechters dat van een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid verwacht mag worden dat zij onderzoekt of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen gelezen dient te worden als een fout die onderscheiden dient te worden van de fout ten onrechte de datum van ingebruikname te wijzigen van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011, welke fout werd aangevochten in het eerste middel tot cassatie, is de beslissing van de appelrechters dat er in hoofde van eerste eiseres een fout aanwezig is om redenen dat zij niet als een normaal zorgvuldige autonome dienst met rechtspersoonlijk onderzoek heeft verricht naar de kwestieuze aanvraag evenmin naar recht verantwoord.

Krachtens artikel 270 AREI moet elke laagspanningsinstallatie, waaronder elektrische installaties voor de productie van elektriciteit uit zonnepanelen ('PV-installatie') dient te worden begrepen, zelfs deze gevoed via een privé-installatie, met uitzondering van luchtlijnen en ondergrondse leidingen van openbare

elektriciteitsverdelingsnetten voor de ingebruikname van de installatie aan een gelijkvormigheidsonderzoek onderworpen worden volgens de voorschriften van het huidig reglement.

Zonder afbreuk te doen aan het naleven van de voorschriften van het huidig reglement vanaf de ingebruikname, moet elke laagspanningsinstallatie na belangrijke wijziging of beduidende uitbreiding van de bestaande installatie gecontroleerd worden of deze conform met de reglementaire voorschriften uitgevoerd werden. Dit gelijkvormigheidsonderzoek beperkt zich tot het bijgevoegde of gewijzigde gedeelte van de installatie.

Deze gelijkvormigheidsonderzoeken moeten uitgevoerd worden hetzij door een afgevaardigde van de verdeler belast met het onderzoek, hetzij door een erkend organisme, hetzij door de bevoegde of de ermee belaste overheid, volgens de voorschriften van dit hoofdstuk.

Krachtens artikel 273 van het AREI moet na het gelijkvormigheidsonderzoek of het controlebezoek, uitgevoerd in de gevallen voorzien in de artikels 270 tot 272, een proces-verbaal opgesteld worden overeenkomstig de voorschriften opgelegd door de Ministers die respectievelijk Energie en Arbeidsveiligheid onder hun bevoegdheid hebben, ieder voor wat hem betreft en dat door de eigenaar of beheerder moet voorgelegd worden aan de ambtenaar die met het toezicht is belast. Als het gaat om een hoogspanningsinstallatie, moet het aangenomen organisme of de overheid die de controle uitvoert haar vaststellingen in een speciaal register schrijven dat hiervoor is bestemd en dat moet worden voorgelegd bij elke opeising door de ambtenaar met het toezicht of de controle belast.

Uit voormelde bepalingen volgt dat de door de overheid erkende keurder bevoegd is voor het opstellen van een proces-verbaal, lees keuringsverslag, van het gelijkvormigheidsonderzoek dat verplicht voorafgaand aan de ingebruikname van de PV-installatie moet worden uitgevoerd.

Een keuringsverslag dat wordt opgesteld door een door de overheid erkend keurder overeenkomstig de voorwaarden van artikel 270 e.v. van het AREI is een geschrift dat zich aan het openbaar vertrouwen opdringt en een juridische draagwijdte heeft, zodat eerste eiseres die als overheidsinstantie *in casu* kennisneemt van het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 waarop

uitdrukkelijk wordt vermeld dat “*de installatie is gecontroleerd volgens de voorschriften van het AREI art. 270*”, gerechtigd is daaraan geloof te hechten.

Ook de verklaring op eer die bij de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten wordt ingediend, waarbij door de aanvrager wordt geattesteerd dat de aanvraag naar waarheid wordt ingevuld, is een geschrift dat zich aan het openbaar vertrouwen opdringt en een juridische draagwijdte heeft, zodat de overheidsinstantie gerechtigd is daaraan geloof te hechten.

Het gegeven dat eerste eiseres op grond van artikel 6.1.4, §1, vierde lid Energiebesluit de mogelijkheid had om op elk moment te controleren of de vaststellingen, die opgenomen zijn in een keuringsverslag, overeenkomen met de werkelijkheid, doet hieraan geen afbreuk. Er kan niet worden aangenomen dat eerste eiseres systematisch de afgeleverde AREI-keuringsverslagen en dienvolgens de door de overheid erkende keurders in vraag moet stellen, wat precies afbreuk zou doen aan de aard zelf van het AREI-keuringsmechanisme dat aan het brede publiek garanties inzake veiligheid van elektrische installaties moet bieden.

Door te oordelen dat eerste eiseres zich niet als een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid zou hebben gedragen omdat zij dient te onderzoeken of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen, terwijl het keuringsverslag en verklaring op eer ingediend bij de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten geschriften betreffen die zich aan het openbaar vertrouwen opdringen zodat eerste eiseres er geloof aan mocht hechten waaraan de controlemogelijkheid van eerste eiseres voorzien in artikel 6.1.4, §1 vierde lid Energiebesluit ook geen afbreuk doet, verantwoordt de appelrechters hun beslissing dat er in hoofde van eerste eiseres een fout aanwezig is niet naar recht (schending artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, artikel 6.1.4, §1 vierde lid Energiebesluit en artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI).

Tweede onderdeel

Degene die schadevergoeding vordert moet overeenkomstig de artikelen 1382 en 1383 van het Oud Burgerlijk Wetboek bewijzen dat er tussen de fout en

de schade, zoals die zich heeft voorgedaan, een oorzakelijk verband bestaat. Dit verband veronderstelt dat, zonder de fout, de schade zich niet had voorgedaan, zoals ze zich heeft voorgedaan.

De rechter moet aldus bepalen wat iemand had moeten doen om rechtmatig te handelen. Hij moet abstractie maken van het foutieve element in de historiek van het schadegeval, zonder de andere omstandigheden ervan te wijzigen, en nagaan of de schade zich ook in dat geval zou hebben voorgedaan.

De appelrechters stellen vast en oordelen dat:

- er aan de zijde van eerste eiseres een fout bewezen is, nu zij ten onrechte in juni 2013 de datum van ingebruikname wijzigde van 29 juni 2011 naar 1 juli 2011 met als gevolg dat de aan eerste verweerster toekomende minimumsteun herleid werd van 330 naar 240 EUR per groenestroomcertificaat;
- van een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid mag verwacht worden dat zij onderzoekt of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen.

De fout aan de zijde van eerste eiseres bestaat er volgens de appelrechters aldus in dat zij slechts in juni 2013 overging tot het controleren of de vaststellingen, die opgenomen zijn in het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011, overeenkomen met de werkelijkheid, terwijl als eerste eiseres normaal en zorgvuldig had gehandeld zij dergelijke controle reeds zou hebben uitgevoerd op het moment dat eerste verweerster de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten indiende waardoor zij op dat moment reeds zou hebben vastgesteld dat het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 niet overeenstemde met de regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels.

De appelrechters oordelen dat er een causaal verband bestaat tussen deze fout van eerste eiseres en de schade van eerste verweerster, erin bestaande dat vanaf 1 juni 2013 groenestroomcertificaten dienen te worden toegekend die een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat genereren.

Abstractie van de fout van eerste eiseres (i.e. een zorgvuldige controle van het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 op het moment dat eerste verweerster de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten indiende) zou er evenwel toe geleid hebben dat eerste eiseres vanaf 1 juli 2011 aan eerste verweerster groenestroomcertificaten zou hebben toegekend die een minimumsteun van 240 euro en niet 330 euro per groenestroomcertificaten genereren.

De appelrechters konden dan ook onmogelijk tot een causaal verband tussen de fout van eerste eiseres en de schade van eerste verweerster, bestaande uit de toekenning van groenestroomcertificaten die een minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaten genereren, besluiten.

Door als dusdanig te oordelen, en zonder vast te stellen dat zonder de fout, de schade zich niet zou hebben voorgedaan zoals ze zich heeft voorgedaan, miskennen de appelrechters de wettelijke begrippen causaal verband en schade (schending artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek en voor zover als nodig artikel 7.1.1 Energiedecreet).

*

* *

DERDE MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen

- artikelen 1382 en 1383 van het Oud Burgerlijk Wetboek;
- artikel 7.1.6, §1 zoals van kracht voor de wijziging ervan bij decreet van 8 juli 2011, gepubliceerd op 16 augustus 2011, van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid zoals van kracht voor de wijziging (hierna 'Energiedecreet');
- artikelen 1, zoals van kracht voor de wijziging ervan bij Koninklijk Besluit van 25 april 2013, 3, 270, 273 en 275 van het Koninklijk Besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de elektrische installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard (hierna 'AREI'), allen zoals van kracht voor de opheffing ervan bij Koninklijk Besluit van 8 september 2019.

Aangevochten beslissing

De appelrechters oordelen dat er een fout in de zin van artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek aanwezig is aan de zijde van tweede en derde eiseres.

Op grond daarvan veroordelen de appelrechters tweede eiseres en derde eiseres tot betaling aan eerste verweerster van een bedrag van 2.179.080,00 euro, vermeerderd met de compensatoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de respectieve uitbetalingsdata van de groenestroomcertificaten tot datum van dagvaarding, meer de gerechtelijke interesten aan dezelfde interestvoet vanaf datum van dagvaarding tot datum van volledige betaling alsook beslissen de appelrechters voor recht dat tweede en derde eiseres gehouden zijn de minimumsteun ten bedrage van 330 euro per groenestroomcertificaat aan eerste verweerster toe te kennen voor de voorziene periode voor de elektriciteit die zal worden opgewekt door de kwestieuze PV-installatie vanaf augustus 2022.

De beslissing wordt door de appelrechters als volgt met redenen omkleed (bladzijden 31 tot en met 35 van het bestreden arrest):

“44.

Het hof stelt vast dat [eerste eiseres] als autonome dienst met rechtspersoonlijkheid onder toezicht van het Vlaams Parlement n.a.v. de aanvraag van [eerste verweerder] beslist heeft tot goedkeuring, zijnde dat zij de datum van ingebruikname van de kwestieuze PV-installatie bepaald heeft op 29.06.2011 en dat zij de groenestroomcertificaten heeft toegekend. Als gevolg hiervan werd door [tweede en derde eiseres] als netbeheerder een minimumsteun van 330 EUR per certificaat toegekend.

Het is immers, bij toepassing van art. 7.1.6 §1 Energiedecreet, [tweede en derde eiseres] als netbeheerder, die de minimumsteun toekent voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die is opgewekt in installaties die aangesloten zijn op hun net.

[Eerste eiseres] houdt voor in juni 2013 kennis te hebben gekregen van het op 01.07.2011 opgesteld P.V. van gerechtsdeurwaarder Reynders, waarna zij een onderzoek voerde en tot het oordeel kwam dat de kwestieuze PV-installatie niet 29.06.2011 als datum van ingebruikname had maar wel 01.07.2011, zodat de installatie niet voldeed aan de voorwaarden voor het bekomen van een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat maar wel van 240 EUR.

Als gevolg hiervan heeft [eerste eiseres] de datum van ingebruikname gewijzigd en de aanmaak van nieuwe stroomcertificaten (tijdelijk) stilgelegd en naderhand beslist om alsdan groenestroomcertificaten toe te kennen in functie van de nieuwe datum van ingebruikname, waarbij [tweede en derde eiseres] de minimumsteun tot 240 EUR herleidde[n] en uitbetaalde[n].

Het hof stelt aldus vast dat [eerste eiseres] door de datum van indienstneming van de installatie in de certificatenbank aan te passen naar 01.07.2011 (met als gevolg dat de minimumvergoeding per groenestroomcertificaat van 330 naar 240 EUR herleid werd) de vorige beslissing waarbij de datum van ingebruikname bepaald werd op 29.06.2011 heeft opgeheven.

De oorspronkelijke beslissing van [eerste eiseres] om aldus deze datum van ingebruikname te bepalen op 29.06.2011, waardoor [eerste verweerder] vanwege [eerste eiseres] toekenning verkreeg tot het bekomen van groenestroomcertificaten en waardoor zij vanwege [tweede en derde eiseres] een minimumsteun van 330 EUR kreeg toegekend, betreft een administratieve rechtshandeling die in hoofde van [eerste verweerder] rechten heeft doen ontstaan op de datum van ingebruikname per 29.06.2011 met daaraan gekoppeld een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat gedurende 20 jaar vanaf die datum van ingebruikname.

Door aldus de datum van indienstneming te wijzigen naar 01.07.2011 waardoor [eerste verweerder] slechts gerechtigd was op een minimumsteun van 240 EUR is er in hoofde van [eerste eiseres] beslist tot opheffing van de vorige beslissing (en waarbij [eerste verweerder] vanwege [tweede en derde eiseres] een minimumsteun van 330 EUR kreeg toegekend), nu aan de handeling die zij had verricht voor de toekomst haar gelding ontnomen werd, waarbij de rechtsgevolgen van die handeling voor het verleden bleven bestaan.

Het hof is van oordeel dat er in hoofde van [eerste eiseres] geen sprake is van een schorsing van de rechtshandeling maar wel van een opheffing, nu de uitvoering van de beslissing niet werd verdaagd maar integendeel een andere wijzigende beslissing werd genomen. Ten overvloede voegt het hof hieraan toe dat [eerste eiseres] niet aantoont dat de oorspronkelijk genomen rechtshandeling tijdelijk geschorst werd doch, zij het na een zekere periode, louter vervangen werd door een andere beslissing en die beslissing ook opgenomen werd in de certificatenbank.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat [eerste eiseres] op 21.11.2013 aan [eerste verweerder] liet weten dat de datum van indienstneming 'provisoir' aangepast werd in de certificatenbank, al dan niet in overleg met [eerste verweerder], nu naderhand bleek dat deze beslissing niet tijdelijk van aard was en [eerste eiseres] bovendien al die tijd haar beslissing niet gewijzigd heeft.

Hieraan wordt evenmin afbreuk gedaan doordat [eerste eiseres] verwijst naar artikel 6.1.6 van het Energiebesluit, nu:

- *de door haar in conclusies geciteerde laatste alinea pas werd ingevoerd bij art. 10 B.Vl.Reg. 9 mei 2014 (BS 3 juni 2014) met ingang van 1 april 2014 (art. 55) zodat het niet van toepassing is op huidig geschil;*
- *[eerste eiseres] evenmin gehandeld heeft overeenkomstig de alsdan geldende voorschriften van artikel 6.1.6.*

Het hof voegt daar eveneens aan toe dat hieraan evenmin afbreuk wordt gedaan doordat de [eerste tot en met derde eiseres] verwijzen naar de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit van 17 juli 1991 en naar de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor begrotingen, nu het hof hieruit niet kan afleiden dat de door [eerste tot en met derde eiseres] aangegeven bepalingen uit die wetten van toepassing zijn op de regeling van de groenestroomcertificaten, te meer de hierop betreffende materie uitdrukkelijk geregeld wordt in het Energiedecreet en het Energiebesluit.

45.

M.b.t. het door [eerste eiseres] in ondergeschikte orde gevoerde verweer alsdat de opheffing van de eerst genomen administratieve rechtshandeling regelmatig zou zijn, verwijst het hof naar hetgeen hoger geoordeeld werd, met name dat op het ogenblik van de door [eerste verweerder] ingediende aanvraag tot het bekomen van groenestroomcertificaten haar PV-installatie voldeed aan de alsdan geldende voorwaarden. De oorspronkelijk genomen beslissing van [eerste eiseres] tot bepaling van de datum van ingebruikname van de installatie per 29.06.2011 en de toekenning van de ermee samenhangende groenestroomcertificaten (met als gevolg de door [tweede en derde eiseres] verleende toekenning van een minimumsteun van 330 EUR) was derhalve regelmatig en de beslissing tot bepaling van de datum van ingebruikname per 01.07.2011 (met als gevolg de toekenning van 240 EUR) onregelmatig.

46.

Het hof is van oordeel dat in hoofde van [eerste eiseres] een fout bewezen is, nu zij ten onrechte de datum van ingebruikname wijzigde van 29.06.2011 naar 01.07.2011 met als gevolg dat de aan [eerste

verweerster] toekomende minimumsteun herleid werd van 330 naar 240 EUR per groenestroomcertificaat.

Van een normaal zorgvuldige en omzichtige autonome dienst met rechtspersoonlijkheid mag verwacht worden dat zij onderzoekt of een door een onderneming ingediende aanvraag voldoet aan de door de overheid uitgevaardigde wettelijke voorwaarden zonder dienaangaande bijkomende voorwaarden in het leven te roepen.

In hoofde van [tweede en derde eiseres] als netbeheerder kan eveneens een fout worden weerhouden in het kader van haar toekennings- en uitbetalingsplicht.

Als een normaal en zorgvuldige netbeheerder had zij aldus de verplichting het AREI- keuringsverslag na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en datum van ingebruikname, nu deze elementen van cruciaal belang zijn in het kader van de door haar toe te kennen minimumsteun.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat [tweede en derde eiseres] geen inhoudelijke maar een 'papierene' controle diende te verrichten, nu de volledigheid en waarachtigheid van het keuringsverslag alsook de datum van ingebruikname van de installatie blijkt uit een eenvoudige (zelfs prima facie) lezing van het kwestieuze AREI-keuringsverslag.

Dit geldt des te meer nu uit eenvoudige lezing van het keuringsverslag zelf blijkt dat de keuring van het DC-gedeelte niet gebeurd was (en dus niet begrepen was in de AREI-keuring) en [tweede en derde eiseres] zich naderhand baseerde op de afwezigheid van controle/keuring van het DC-gedeelte om de geldigheid en waarachtigheid van het AREI-keuringsverslag in twijfel te trekken, waarbij de minimumsteun van 330 EUR naar 240 EUR herleid werd waarbij [tweede en derde eiseres] thans blij[(ft)ven] voorhouden dat [eerste verweerster] niet gerechtigd is op enige minimumsteun, niettegenstaande de verplichting van controle/keuring van het DC-gedeelte niet blijkt uit de alsdan geldende regels.

Het hof is van oordeel dat [eerste verweerder] niet ten genoegen van recht het bewijs levert dat zij meer schade heeft geleden dan de gederfde uitbetalingen, bestaande uit het verschil tussen de effectief uitbetaalde minimumsteun en de minimumsteun waarop zij gerechtigd was.

Andere schade, waaronder de door [eerste verweerder] ingeroepen reputatieschade, wordt ten andere niet aangetoond.

Evenmin wordt aangetoond dat op roekeloze wijze door de [eerste tot en met derde eiseres] een burgerlijke partijstelling werd verricht.

47.

Hoger werd aangetoond dat de oorspronkelijke beslissing van [eerste eiseres] conform de alsdan geldende regels en conform haar eigen richtlijnen werd genomen zodat door voorlegging van het AREI-keuringsverslag van 22.06.2011 voldaan was aan de voorwaarden voor goedkeuring van de door [eerste verweerder] gedane aanvraag met als datum van ingebruikname van de installatie op 29.06.2011 en de bijhorende toekenning van groenestroomcertificaten, waarna de door [tweede en derde eiseres] gegeven toekenning van minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat volgde.

Nu artikel 159 van de Grondwet een absolute gelding heeft welke de hoven en de rechtbanken ertoe verplicht zich van de toepassing van onregelmatige besluiten te onthouden, is het hof van oordeel dat de beslissing waarbij de datum van indiening van de PV-installatie van [eerste verweerder] gewijzigd werd (van 29.06 naar 01.07.2011) met als gevolg dat de aan [eerste verweerder] toekomende minimumsteun per groenestroomcertificaat teruggebracht werd van 330 naar 240 EUR buiten toepassing moet worden verklaard.

Als gevolg hiervan dient de datum van ingebruikname van de installatie bepaald te worden op 29.06.2011 en is [eerste verweerder] aldus gerechtigd op een minimumsteun van 330 EUR per groenestroomcertificaat vanaf de oorspronkelijke aanvangsdatum.

48.

Uit hetgeen hoger geoordeeld werd, volgt dat:

- *de door [tweede en derde eiseres] ingestelde vordering tot terugbetaling van alle minimumsteun dient te worden afgewezen;*
- *de door [eerste verweerster] lasten [tweede verweerster] ingestelde vordering ongegrond is;*
- *de door [tweede verweerster] lastens [derde verweerster] ingestelde vordering zonder voorwerp is.*

49.

Het hof is aldus van oordeel dat het bestreden vonnis van 5 november 2018 hervormd dient te worden en dat voor recht wordt gezegd dat de datum van ingebruikname van de kwestieuze PV-installatie bepaald wordt op 29.06.2011, dat [eerste eiseres] hiermee overeenkomstige groenestroomcertificaten dient toe te kennen, dat [eerste verweerster] gerechtigd is op de oorspronkelijke minimumsteun ten bedrage van 330 EUR per groenestroomcertificaat voor de periode vanaf 1 juli 2011, dat [eerste eiseres] gehouden is vanaf 1 juni 2013 voor de daartoe voorziene periode groenestroomcertificaten toe te kennen voor de door de kwestieuze PV-installatie geproduceerde elektriciteit en [tweede en derde eiseres] om de daarmee overeenstemmende minimumsteun toe te kennen en uit te betalen à rato van 330 EUR per groenestroomcertificaat.

M.b.t. de door de PV-installatie van [eerste eiseres] opgewekte elektriciteit t.e.m. juli 2022 wordt [en] [tweede en derde eiseres] veroordeeld tot betaling van een bedrag van 2.719.080,00 EUR, vermeerderd met de compensatoire interesten aan de wettelijke interestvoet vanaf de respectieve uitbetalingsdata van de groenestroomcertificaten tot datum van dagvaarding, meer de gerechtelijke interesten aan dezelfde interestvoet vanaf datum van dagvaarding tot datum van volledige betaling.

Het hof zegt verder voor recht dat [tweede en derde eiseres] gehouden is [zijn] de minimumsteun ten bedrage van 330 EUR per groenestroomcertificaat aan [eerste verweerster] uit te betalen voor de voorziene periode voor de elektriciteit die zal worden opgewekt door de kwestieuze PV-installatie vanaf augustus 2022.

Het hof zegt verder voor recht dat alle door [eerste verweerster] gevorderde interesten gekapitaliseerd worden op datum van 01.09.2002.

50.

Het incidenteel beroep van [tweede en derde eiseres] wordt ongegrond verklaard.”

Eerste onderdeel

Krachtens de artikelen 1382 en 1383 van het oud Burgerlijk Wetboek is er sprake van een fout wanneer de algemene zorgvuldigheidsnorm wordt geschonden dan wel een regel die een gebod of verbod inhoudt.

De appelrechters oordelen en stellen vast dat:

- er aan de zijde van tweede en derde eiseres een fout kan worden weerhouden in het kader van haar toekennings- en uitbetalingsplicht;
- als een normaal en zorgvuldige netbeheerder hadden zij de verplichting het AREI-keuringsverslag na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en datum van ingebruikname, nu deze elementen van cruciaal belang zijn in het kader van de door haar toe te kennen minimumsteun;
- hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat tweede en derde eiseres geen inhoudelijke maar een 'papieren' controle dienden te verrichten, nu de volledigheid en waarachtigheid van het keuringsverslag alsook de datum van ingebruikname van de installatie blijkt uit een eenvoudige (zelfs prima facie) lezing van het kwestieuze AREI-keuringsverslag;
- dit geldt des te meer nu uit eenvoudige lezing van het keuringsverslag zelf blijkt dat de keuring van het DC-gedeelte niet gebeurd was (en dus niet begrepen was in de AREI-keuring) en tweede en derde eiseres zich naderhand baseerden op de afwezigheid van controle/keuring van het DC-gedeelte om de geldigheid en waarachtigheid van het AREI-keuringsverslag in twijfel te trekken.

Krachtens artikel 7.1.6, §1, eerste lid van het Energiedecreet kennen de netbeheerders een minimumsteun toe voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die is opgewekt in installaties die aangesloten zijn

op hun net, voor zover de producent zelf daarom verzoekt. Als bewijs van zijn productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen draagt de producent het overeenstemmende aantal groenestroomcertificaten over aan de betrokken netbeheerder.

Krachtens artikel 7.1.6, §1, vijfde lid, 5°, c) van het Energiedecreet bedraagt voor zonne-energie de minimumsteun 330 euro per overgedragen certificaat voor installaties met een piekvermogen van meer dan 250 kW in gebruik genomen vanaf 1 januari 2011 tot en met 30 juni 2011 en 240 euro voor installaties met een piekvermogen van meer dan 250 kW in gebruik genomen vanaf 1 juli 2011 tot en met 30 september 2011 240 euro.

Krachtens artikel 270 AREI moet elke laagspanningsinstallatie, waaronder elektrische installaties voor de productie van elektriciteit uit zonnepanelen ('PV-installatie') dient te worden begrepen, zelfs deze gevoed via een privé-installatie, met uitzondering van luchtlijnen en ondergrondse leidingen van openbare elektriciteitsverdelingsnetten voor de ingebruikname van de installatie aan een gelijkvormigheidsonderzoek onderworpen worden volgens de voorschriften van het huidig reglement.

Zonder afbreuk te doen aan het naleven van de voorschriften van het huidig reglement vanaf de ingebruikname, moet elke laagspanningsinstallatie na belangrijke wijziging of beduidende uitbreiding van de bestaande installatie gecontroleerd worden of deze conform met de reglementaire voorschriften uitgevoerd werden. Dit gelijkvormigheidsonderzoek beperkt zich tot het bijgevoegde of gewijzigde gedeelte van de installatie.

Deze gelijkvormigheidsonderzoeken moeten uitgevoerd worden hetzij door een afgevaardigde van de verdeler belast met het onderzoek, hetzij door een erkend organisme, hetzij door de bevoegde of de ermee belaste overheid, volgens de voorschriften van dit hoofdstuk.

Krachtens artikel 273 van het AREI moet na het gelijkvormigheidsonderzoek of het controlebezoek, uitgevoerd in de gevallen voorzien in de artikels 270 tot 272, een proces-verbaal opgesteld worden overeenkomstig de voorschriften opgelegd door de Ministers die respectievelijk Energie en Arbeidsveiligheid onder hun bevoegdheid hebben, ieder voor wat hem betreft en dat door de eigenaar of beheerder moet voorgelegd worden aan de

ambtenaar die met het toezicht is belast. Als het gaat om een hoogspanningsinstallatie, moet het aangenomen organisme of de overheid die de controle uitvoert haar vaststellingen in een speciaal register schrijven dat hiervoor is bestemd en dat moet worden voorgelegd bij elke opeising door de ambtenaar met het toezicht of de controle belast.

Uit voormelde bepalingen volgt aldus dat netbeheerders, zoals tweede en derde eiseres, minimumsteun toekennen en uitbetalen voor PV-installaties indien de producent daarom verzoekt, waarbij de datum van ingebruikname van de PV-installatie determinerend is voor het bepalen van het bedrag van de minimumsteun.

De datum van ingebruikname vloeit voort uit het proces-verbaal, lees keuringsverslag, dat door de door de overheid erkende keurder wordt opgesteld naar aanleiding van het verplicht voorafgaand aan de ingebruikname van de PV-installatie uit te voeren gelijkvormigheidsonderzoek.

Het keuringsverslag dat wordt opgesteld door een door de overheid erkend keurder overeenkomstig de voorwaarden van artikel 270 e.v. van het AREI betreft een geschrift dat zich aan het openbaar vertrouwen opdringt en een juridische draagwijdte heeft, zodat overheidsinstanties zoals tweede en derde eiseres die *in casu* kennisnemen van het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 waarop uitdrukkelijk wordt vermeld dat “*de installatie is gecontroleerd volgens de voorschriften van het AREI art. 270*”, gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten.

Nu het keuringsverslag zich opdringt aan het openbaar vertrouwen en tweede en derde eiseres gerechtigd zijn er geloof aan te hechten, rust er op tweede en derde eiseres het kader van hun toekennings- en uitbetalingsverplichting dan ook geen verplichting om het keuringsverslag na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en datum van ingebruikname.

Door te oordelen dat tweede en derde eiseres zich in het kader van hun toekennings- en uitbetalingsplicht niet als een normaal en zorgvuldig handelende netbeheerder hebben gedragen omdat zij het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 dienen na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en datum van ingebruikname, terwijl het keuringsverslag een geschrift betreft dat zich aan het openbaar vertrouwen

opdringt zodat tweede en derde eiseres gerechtigd zijn er geloof aan te hechten, verantwoord de appelrechters hun beslissing dat er in hoofde van eerste eiseres een fout aanwezig is niet naar recht (schending artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek, artikel 7.1.6, §1 Energiedecreet en artikelen 1, 3, 270, 273 en 275 van het AREI).

Tweede onderdeel

Degene die schadevergoeding vordert moet met toepassing van de artikelen 1382 en 1383 van het Oud Burgerlijk Wetboek bewijzen dat er tussen de fout en de schade, zoals die zich heeft voorgedaan, een oorzakelijk verband bestaat. Dit verband veronderstelt dat, zonder de fout, de schade zich niet had voorgedaan, zoals ze zich heeft voorgedaan.

De rechter moet aldus bepalen wat iemand had moeten doen om rechtmatig te handelen. Hij moet abstractie maken van het foutieve element in de historiek van het schadegeval, zonder de andere omstandigheden ervan te wijzigen, en nagaan of de schade zich ook in dat geval zou hebben voorgedaan.

De appelrechters oordelen en stellen vast dat:

- er aan de zijde van tweede en derde eiseres een fout kan worden weerhouden in het kader van haar toekennings- en uitbetalingsplicht;
- als een normaal en zorgvuldige netbeheerder hadden zij de verplichting het AREI-keuringsverslag na te zien en te beoordelen in functie van de volledigheid en waarachtigheid van de keuring en datum van ingebruikname, nu deze elementen van cruciaal belang zijn in het kader van de door haar toe te kennen minimumsteun;
- hieraan wordt geen afbreuk gedaan doordat tweede en derde eiseres geen inhoudelijke maar een 'papieren' controle diende te verrichten, nu de volledigheid en waarachtigheid van het keuringsverslag alsook de datum van ingebruikname van de installatie blijkt uit een eenvoudige (zelfs prima facie) lezing van het kwestieuze AREI-keuringsverslag;
- dit geldt des te meer nu uit eenvoudige lezing van het keuringsverslag zelf blijkt dat de keuring van het DC-gedeelte niet gebeurd was (en dus niet begrepen was in de AREI-keuring) en tweede en derde eiseres zich naderhand baseerde op de afwezigheid van controle/keuring van

het DC-gedeelte om de geldigheid en waarachtigheid van het AREI-keuringsverslag in twijfel te trekken.

De fout aan de zijde van tweede en derde eiseres bestaat er volgens de appelrechters aldus uit dat zij slechts in juni 2013 overgingen tot het controleren of de vaststellingen, die opgenomen zijn in het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011, overeenkomen met de werkelijkheid, terwijl als tweede en derde eiseres normaal en zorgvuldig hadden gehandeld zij dergelijke controle reeds zou hebben uitgevoerd op het moment dat eerste verweerster de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten indiende waardoor zij op dat moment reeds zouden hebben vastgesteld dat het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 niet overeenstemde met de regels van de kunst en met de op dat ogenblik van toepassing zijnde AREI-regels.

De appelrechters oordelen dat er een causaal verband bestaat tussen deze fout van tweede en derde eiseres en de schade van eerste verweerster, erin bestaande dat vanaf 1 juni 2013 minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat diende te worden toegekend en uitbetaald, hetgeen tot en met juli 2022 neerkomt op een bedrag van 2.179.080,00 euro en vanaf augustus 2022 betekent dat de minimumsteun ten bedrage van 330 euro per groenestroomcertificaat evenzeer aan eerste verweerster dient te worden toegekend en uitbetaald.

Abstractie van de fout van tweede en derde eiseres (i.e. een zorgvuldige controle van het kwestieuze keuringsverslag van 22 juni 2011 op het moment dat eerste verweerster de aanvraag tot toekenning en uitbetaling van de minimumsteun per groenestroomcertificaat indiende) zou er evenwel toe geleid hebben dat tweede en derde eiseres vanaf 1 juli 2011 aan eerste verweerster per groenestroomcertificaat een minimumsteun van 240 euro en niet van 330 euro zouden hebben toegekend en uitbetaald.

De appelrechters konden dan ook onmogelijk tot een causaal verband tussen de fout van tweede en derde eiseres en de schade van eerste verweerster, erin bestaande dat vanaf 1 juni 2013 minimumsteun van 330 euro per groenestroomcertificaat diende te worden toegekend en uitbetaald, besluiten.

Door aldus te oordelen, en zonder vast te stellen dat zonder de fout, de schade zich niet zou hebben voorgedaan zoals ze zich heeft voorgedaan, miskennen de appelrechters de wettelijke begrippen causaal verband en schade

(schending artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek en voor zover als nodig artikel 7.1.6, §1, eerste lid en vijfde lid 5°, c) Energiedecreet).

NIET VERBETERDE KOPIE

**TOELICHTING BIJ HET TWEEDE EN DERDE MIDDEL TOT
CASSATIE**

Een keuringsattest dat wordt opgesteld door een door de VREG erkend keurder overeenkomstig de voorwaarden van artikel 270 e.v. van het AREI dringt zicht op aan het openbaar vertrouwen en heeft een juridische draagwijdte dit doet immers dienst als attestering door een door de overheid erkend expert omtrent de veiligheid van een elektrische installatie. De VREG en andere overheidsinstanties waaronder Fluvius Limburg en Fluvius System Operator CV alsook het ruime publiek moeten kunnen geloof hechten aan de waarachtigheid van wat het keuringsverslag attesteert, namelijk dat een elektrische installatie veilig op het elektriciteitsnet kan gekoppeld worden. De door de Vlaamse regelgeving voorziene controlemogelijkheid verleend aan de VREG doet hieraan geen afbreuk. Er kan niet worden aangenomen dat de VREG dan wel andere overheidsinstanties systematisch de afgeleverde AREI-attesten en dienvolgens de door de overheid erkende keurders in vraag moet stellen, wat precies afbreuk zou doen aan de aard zelf van het AREI- keuringsmechanisme dat aan het brede publiek garanties inzake veiligheid van elektrische installaties moet bieden.

Ook kan niet verwacht worden dat zij telkens een systematisch doorgedreven onderzoek doorvoeren van elke subsidieaanvraag doorvoert en dienvolgens de verklaring op eer die bij dergelijke aanvragen wordt opgesteld, waarbij door de aanvrager wordt geattesteerd dat de aanvraag naar waarheid wordt ingevuld. (vonnis Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg Brussel, sectie correctioneel, van 12 juni 2020, onuitg. stuk 14 eerste eiseres en stuk E.VII van tweede en derde eiseres en het vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg Limburg, afdeling Tongeren, sectie correctioneel van Tongeren van 13 september 2017, onuitg. stuk C.40 van eiseres).

*

*   *

Op deze gronden en overwegingen besluit ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie voor eiseressen dat het U, Hooggeachte Dames en Heren, moge behagen het bestreden arrest te vernietigen, de zaak en de partijen te verwijzen naar een ander hof van beroep en uitspraak te doen over de kosten als naar recht.

Antwerpen, 27 juli 2023

Beatrix Vanlerberghe

NIET VERBETERDE KOPIE

Bijlagen

1. Eensluitend afschrift van het keuringsverslag van 22 juni 2011 dat door tweede en derde eiseressen als stuk 3 aan de appelrechters werd voorgelegd,
2. Het exploit van betekening van deze voorziening aan de verwerende partijen.

NIET VERBETERDE KOPIE